UNKARIN UUTISET

Magyar Hírek 1/2016

Tampereen Suomi-Unkari Seura ry:n jäsenlehti 26. vuosikerta

UNKARIN UUTISET
Magyar Hírek 1/2016

SISÄLLYS

Puheenjohtajan palsta 3
Kutsu sääntömääräiseen vuosikokoukseen 5
– Toimintakertomus vuodelta 2015..... 8
– Tilinpäätös vuodelta 2015 11
– Toimintasuunnitelma vuodeksi 2016 12
– Talousarvio vuodelle 2016 15
65-vuotisjuhlan kuvasatoa Kalevan kirkolta..... 16
Tampereen Suomi-Unkari Seuran Seuran 65-vuotistaipaleelta 22
Kiinnostaako matka Unkariin? 39
Ajankohtaista 40
Yhdistyksen hallitus 2015..... 43

KANSI: Imre Makoveczin kirkkoarkkitehtuuria. (Yhdistyksen 65-vuotisjuhlakutsun kuva-aihe)

JULKAISIJA: Tampereen Suomi-Unkari Seura ry.
INTERNET: http://www.suomiunkari.fi/osastot/wordpress/tampere
TOIMITUKSEN OSOITE: Lindforsinkatu 16 A 40 33720 Tampere
TOIMITUKSEN SÄHKÖPOSTI: tor.takalo@gmail.com
VASTAAVA TOIMITTAJA: Tenho Takalo;
TOIMITUSNEUVOSTO: Irmeli Kniivilä, Jorma Perälä, Laura Panula ja Eija Kukkurainen.
PAINOPAIKKA: Juvenes Print: Tampereen Yliopistopaino OY
26. vuosikerta Ilmestyy 2-4 kertaa vuodessa
Osaston tilinumero: **FI32 8000 2006 4310 26**

Puheenjohtajan palsta

Valppaat lukijamme lienevät huomanneet, että Unkarin Uutiset -lehteämme ilmestyi viime vuonna vain kaksi numeroa. Yhtenä syynä siihen oli se, että kaupunki lopetti ystävyysseurojen avustukset, meillä ei yksinkertaisesti ole tarpeeksi varoja neljän lehden painatukseen ja postitukseen.

Toiseksi myös muut resurssimme ovat vähäiset: vastaava toimittaja on lähes yksin joutunut puurtamaan lehden teossa. Tiedotteita ja muuta pikkupostia olemme kuitenkin lähettäneet aina tarpeen vaatiessa. Tapahtumia ja tiedotettavaa tulee kuitenkin välillä hyvin lyhyelläkin varoitusajalla. Siksi jo useampaan kertaan olemme pyytäneet teiltä, jäseniltämme sähköpostiosoitettanne, jotta saisimme nopeasti uuden tiedon perille. Ilahduttavan monet ovatkin sähköpostinsa meille ilmoittaneet, mutta varmaan on edelleenkin sellaisia jäseniä, joilla on sähköposti, mutta se ei ole vielä tiedossamme. Ole hyvä ja ilmoita se meille! Muista myös seurata www-sivujamme sekä naamakirjaamme!

Meillä on ollut monenlaista tapahtumaa niin viime vuoden kuin jo tämän vuoden puolellakin. Suuri tapahtuma oli tämän vuoden tammikuun 29. päivänä, jolloin Kalevan kirkon seurakuntasalissa avattiin ensin arkkitehti **Imre Makoveczin** kirkkorakennuksia esittelevä valokuvanäyttely ja sen päälle vietettiin oman yhdistyksemme 65-vuotisjuhlia. Oli mukavaa, että monet teistä pääsitte paikan päälle juhlistamaan Suomen vanhinta Helsingin ulkopuolelle perustettua Suomi-Unkari Seuraa! Sattui vielä niin kivasti, että syntymäpäiväjuhlia vietettiin päivälleen 65 vuotta perustamispäivästä. Juhlimme merkkipäiväämme ”perinteisin menoin” eli ohjelmassa oli soittoa, laulua, lausuntaa, puheita, muisteluita, tervehdyksiä ja ansiomerkkien jakoa. Juhlinnasta on maistiaisina muutamia valokuvia tässä lehdessä.

Olemme kyllä nyt jo kansaeläkeiässä, mutta emme suinkaan aio jättäytyä toimettomiksi, vaan jatkamme ystävyyden vaalimista ja toimintaamme – niinhän nykypäivän vireät eläkeläisetkin tekevät! Haluan vielä tässä onnitella lämpimästi kaikkia ansiomerkkien saajia sekä kiittää aktiivisia ja uskollisia jäseniä mukanaolosta sekä monenlaisesta ahertamisesta ja uurastuksesta niin juhlamme eteen kuin muutenkin. Seuraaviin suurempiin juhliin ei ole enää kuin viisi vuotta aikaa!

Vuosikokouksen pidämme tänä vuonna vasta maaliskuun loppupuolella, 23.3. klo 18. Tämä lehti sisältääkin paljon vuosikokousmateriaalia. Ennen vuosikokousta saamme kuulla sanakirjauutisia. Helsingin yliopiston unkarin kielen ja kulttuurin yliopistonlehtori **Magdolna Kovács** kertoo marraskuussa ilmestyneen suuren Suomi-unkari sanakirjan tekemisestä; Magdolna oli toisena päätoimittajana tässä monta vuotta kestäneessä suururakassa.

Toukokuun toisella puoliskolla olemme tavallisesti menneet heittämään talviturkkia Näsijärveen. Myös tänä keväänä pääsemme Louhennokkaan saunomaan, uimaan, paljuilemaan sekä tietenkin syömään hyvää unkarilaista ruokaa, nauttimaan yhdessäolosta. Todennäköisesti saamme sinne vieraaksi myös Miskolcin ystävyyspiirin sihteerin **Enikő Órásin**, joka tammikuun lopussa piipahti myös syntymäpäivillämme.

Tätä kirjoittaessani elokuvateattereissa pyörii Oscar-palkinnon saanut elokuva *Saulin poika,* joka kertoo yhden henkilön perspektiivistä keskitysleirin kauheuksista. Filmi panee taas kerran miettimään, mitä mielettömyyksiä lähihistoriassamme onkaan tapahtunut. Ei elokuva turhaan Oscaria saanut, se kannattaa katsoa!

Toinen Tampereelle tuleva ohjelma, josta jo nyt tiedämme, on 4.–12. kesäkuuta pidettävä *Tampere Guitar Festival.* Unkarilainen kitarataiteilija **Tom Lumen** on mukana kahtena iltana: 4.6 klo 21 hän esiintyy Paapan kapakassa ja 10.6. klo 22 ravintola Telakassa.

Kiinnostaako matka Unkariin? Alustavasti on nimittäin suunnitteilla, että matkustaisimme ryhmänä taas tulevana kesänä, todennäköisesti joko aivan kesän alussa tai loppukesästä Unkariin. Ajatus matkasta heräsi **Makovecz**-näyttelyn yhteydessä, jolloin eräs jäsenemme ehdotti, että kävisimme paikan päällä näitä kauniita kirkkoja katsomassa. Pelkkää kirkkojen kierrosta emme kuitenkaan aio tehdä, vaan haluamme mukaan katseltavaksi ja koettavaksi myös kylpylöitä, viinitarhoja, kauniita maisemia yms.

Olemme antaneet Miskolcin ystäviemme tehtäväksi suunnitella meille alustava reitti, jonka pohjalta sitten lähdemme työstämään matkaamme. Jos sinulla on kiinnostusta ja ideoita matkaa ajatellen, niin ilmoittaudu mukaan suunnittelemaan ja tule itse matkallekin! Voit vielä vaikuttaa niin ajankohtaan, reittiin kuin melkein kaikkeen muuhunkin.

Yksi Suomi-Unkari Seuran vuoden 2016 tärkeimmistä tavoitteista on neljän vuoden välein vietettävä koulujen Unkariviikko. Päätapahtumat on suunniteltu syksyyn, lokakuun loppuun, jolloin vietetään niin Unkarin kansallispäivää, Yhdistyneiden Kansakuntien päivää kuin – ja jo kolmatta kertaa Tampereella – myös sukukansojen päivää, joka Tampereella oli viime vuonna jo kaksipäiväinen ja sai nimekseen *Sugrifest.* Toivomme koulujen ja koululaisten mukaantulon lisäävän nuorten kiinnostusta sukukansaamme kohtaan.

Keskusseuramme ilmoittaa kevään mittaan suunnitelmien edistymisestä tarkemmin, mutta jos sinulla opettajana, opiskelijana tai yhdistyksemme jäsenenä on toiveita ja ajatuksia, miten saisimme lapset ja nuoret kiinnostumaan sukukansoista, niin ilmoittele ideoistasi meille!

Toivottelen jäsenillemme ja kaikille Unkarin Uutisten lukijoille mukavaa kevätkautta ja iloista kesän odotusta, kivaa kesää!

Irmeli Kniivilä

Tampereen Suomi-Unkari Seura ry.

Kutsu sääntömääräiseen vuosikokoukseen

Tampereen Suomi-Unkari Seura ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään keskiviikkona 23. maaliskuuta 2016 kello 19 alkaen Kansainvälisessä toimintakeskuksessa, Suvantokatu 13, 2. krs.

Huom.: ennen vuosikokousta yliopistonlehtori Magdolna Kovács kertoo sanakirjatyöstään (ks. sivu 7) klo 18 alkaen.

Esityslista

1 Kokouksen avaus

2 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

3 Työjärjestyksen hyväksyminen

4 Kokouksen järjestäytyminen

Valitaan kokoukselle:

- puheenjohtaja
- sihteeri
- kaksi pöytäkirjantarkastajaa
- kaksi äänten laskijaa

5 Ilmoitusasiat

6 Yhdistyksen toimintakertomus vuodelta 2015

Liite 1. (s. 9)

7 Tilinpäätös vuodelta 2015

Liite 2. (s.11)

8 Toiminnantarkastajan lausunto sekä tili- ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille

Tilintarkastajien lausunto luetaan kokouksessa.

9 Vahvistetaan toimintasuunnitelma vuodeksi 2016

Liite 3. (s. 12)

10 Vahvistetaan jäsenmaksu vuodelle 2016

Yhdistyksen jäsenmaksu oli v. 2015 seuran edustajakokouksen suosituksen mukainen eli 25 euroa, josta seuran osuus on 15 euroa ja osaston osuus 10 euroa. Niiden jäsenten osalta, jotka ovat liittyneet seuraan ennen vuotta 2007 ja ovat tuolloin olleet yli 65-vuotiaita, jäsenmaksu on 20 euroa, josta seuran osuus 12 euroa ja osaston osuus 8 euroa (ns. II maksuluokka).

Hallitus esittää, että jäsenmaksu vahvistettaisiin vuoden 2015 tason mukaisesti.

Vuosikokous päättää lisäksi tukijäsenten jäsenmaksuperusteista.

11 Vahvistetaan talousarvio vuodeksi 2016

Liite 4. (s. 15)

12 Yhdistyksen puheenjohtajan valinta toimikaudeksi 2016

Yhdistyksen sääntöjen mukaan hallituksen puheenjohtaja, jota kutsutaan yhdistyksen puheenjohtajaksi, valitaan vuodeksi kerrallaan.

13 Yhdistyksen hallituksen jäsenten vaali toimikaudeksi 2016

Yhdistyksen sääntöjen mukaan hallituksen jäsenten toimikausi on yksi vuosi. Paikkansa jättävät täytettäväksi v. 2015 toimintakertomuksen alussa luetellut hallituksen jäsenet.

14 Toiminnanntarkastajien vaali toimikaudeksi 2016

Toiminnantarkastajina ovat toimineet Aino Erenius ja Mari Vares (varalla).

15 Edustajakokousedustajien vaali vuodeksi 2016

Seuran sääntöjen mukaan saavat paikallisyhdistykset kutakin alkavaa sataa (100) jäsenmaksunsa maksanutta henkilöjäsentä kohti yhden edustajan Suomi-Unkari Seura – Finn-Magyar Társaság ry:n edustajakokoukseen. Tampereen yhdistys voi nimetä edustajakokoukseen kaksi edustajaa.

16 Muut mahdolliset asiat

17 Kokouksen päättäminen

TAMPEREEN SUOMI-UNKARI SEURA RY.

Irmeli Kniivilä Laura Panula

HUOM.: Jotta yhdistyksen toiminta jatkuisi keskeytyksittä ja joustavasti, väistyvä hallitus pitää suotavana, että uusi hallitus voisi pitää järjestäytymiskokouksensa välittömästi vuosikokouksen jälkeen.

SANOISTA SANAKIRJAKSI. Marraskuussa ilmestyi suuri SUOMI-UNKARI SANAKIRJA. Helsingin yliopiston unkarin kielen ja kulttuurin yliopistonlehtori **Magdolna Kovács,** joka on tämän sanakirjan toinen päätoimittaja kertoo sanakirjatyöstä ennen vuosikokousta keskiviikkona 23.3. klo 18 Kansainvälisessä toimintakeskuksessa, osoite Suvantokatu 13, 2. krs.

Toimintakertomus vuodelta 2015

Hallitus ja toimihenkilöt

Hallituksen jäsenet toimintavuonna 2015:

Irmeli Kniivilä, puheenjohtaja
Jorma Perälä, varapuheenjohtaja
Laura Panula, sihteeri
Marjut Huhtinen, taloudenhoitaja
Simo Koho
Eija Kukkurainen
Auli Mattsson
Anne-Marie Mäkinen
Zita Székely
Tenho Takalo
Mária Uliczki-Peltola
Maija Wahlgrén

Yhdistyksen toiminnantarkastajina ovat toimineet Aino Erenius ja varalla Mari Vares.

Jäsenistö

Yhdistyksen jäsenmäärä vuoden 2015 lopulla oli 153.

Kokous- ja jäsentoiminta

VUOSIKOKOUS. Paikallisyhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidettiin Kansainvälisessä toimintakeskuksessa keskiviikkona 11.3.2015 kello 19.00 – 19.35. Kokouksen puheenjohtajana toimi **Martti Kalmari** ja sihteerinä **Laura Panula**. Kokous käsitteli sääntöjen mukaiset vuosikokousasiat, valitsi hallituksen sekä puheenjohtajaksi **Irmeli Kniivilän**. Kokouksessa oli paikalla 17 yhdistyksen jäsentä.

HALLITUS. Järjestäytymiskokouksessaan hallitus valitsi varapuheenjohtajaksi **Jorma Perälän**, sihteeriksi **Laura Panulan** ja taloudenhoitajaksi **Marjut Huhtisen.** Hallitus on kokoontunut toimintakautensa aikana yhteensä 8 kertaa, kokouspaikkana on useimmiten ollut Kansainvälinen toimintakeskus Suvantokadulla. Tarvittaessa on nimetty erilaisia valmisteluryhmiä.

ALUEYHTEISTYÖ muiden pirkanmaalaisten, erityisesti Lempäälän ja Valkeakosken, Suomi-Unkari seuran yhdistysten kanssa on jatkunut: on ollut yhteisiä, eri teemaisia tapahtumia, sekä osallistumisia toistemme tilaisuuksiin.

ELOKUVAILTAPÄIVÄ 12.4. elokuvana *Az ötödik pecsét* vuodelta 1976.

SAUNAILTA JA KEVÄTKAUDEN PÄÄTTÄJÄISET. Kesähuvilalla Louhennokassa keitettiin aitoa szegediläistä kalakeittoa, seurusteltiin ja saunottiin 23.5. Paikalla oli parisenkymmentä henkeä.

UNKARILAISEN RUOAN kurssi 25.4. Kalevan seurakunnan Unkari-piirin kanssa kirkolla. Keittiökköörinä oli parisenkymmentä iloista kokkia.

SUOMI-UNKARI SEURAN juhlaa vietettiin 10.10. Metson Martikainen-salissa musiikin (**Tamás Martinec**), esitelmän (**Tuula Komsi**) ja Aleksis Kiven 7 veljeksen

luennnan merkeissä (seuran hallitus). Juhlan jatkot olivat ravintola Franklyssä, jossa tarjolla unkarilainen päivällismenyy.

SUOMALAIS-UGRILAISTEN KIELTEN SUKUKANSAPÄIVÄÄ vietettiin lokakuun kolmantena lauantaina Museokeskus Vapriikissa ja Vanhalla kirjastotalolla SUGRIFEST-nimen alla. Koko pitkän päivän kestänyt tapahtuma tarjosi mm. sukukansojen elokuvia *(Aliszka)*, musiikkia (ed. illan etnoklubi), paneelikeskustelun (mm. Márta Csepregi) sekä tanssiesitykset (Unkarista **4 for Dance**).

LEIVONTAKURSSI marraskuun puolivälissä. Kurssilaiset (jäsenemme, Kalevan Unkari-piiri ja szegediläiset vaihto-opiskelijat) leipoivat *Pozsonyin kiflejä* myös myyjäisiimme.

MYYJÄISET. Yhdistys järjesti Kalevan seurakunnan **Unkari-piirin** kanssa myyjäiset Kalevan kirkolla torstaina 26.11. Myyjinä myös **Naisten Pankki** omine myyntiartikkeleineen, Unkari-piiri (kahvila), sekä seuramme soppapiste (*gulyás*).

Seuran **PIKKUJOULUT** vietettiin 4.12. Suvantokadulla: jouluisia tarjottavia ja musiikkia, tietokilpailuja ja arpajaiset sekä joulupukin lahjahetki. Tonttuina paikalla n. kaksikymmentä seuralaista sekä neljä unkarilaista vierastamme.

VUOSIJUHLA. 29. tammikuuta 2016 juhlittiin 65-vuotiasta TAMPEREEN SUOMI-UNKARI SEURAA. Tilaisuus alkoi **Imre Makoveczin** arkkitehtuuria esittelevän valokuvanäyttelyn avajaisilla (Kalevan kirkon seurakuntasali). Unkarin Kulttuuri- ja Tiedekeskuksen tuoman näyttelyn avasi keskuksen johtaja **Gábor Richly** ja katsauksen ystävyysseurakuntatoimintaan piti rovasti **Simo Koho**. Viralliset syntymäpäivät aloitti juhlavasti nuori **Daniel Szemenyi** soittamalla pasuunallaan Unkarin hymnin. Vieraat toivotti tervetulleeksi puheenjohtaja **Irmeli Kniivilä**. Ohjelmassa oli musiikkiesityksiä (**Laura Szemenyi, Hanna** ja **Áron Zautasvili** sekä lauluyhtye **Mix'ette**), runonlausuntaa (**Ildikó Martinec**). Katsauksen yhdistyksen 65-vuotistaipaleeseen piti **Tenho Takalo**. Vapaan sanan ja tervehdysten jälkeen oli vuorossa ansiomerkkien jako. Tilaisuus päättyi yhteisesti laulettuun *Tavaszi szél* -lauluun (suom. Kevättuuli). – Juhlasta ja yhdistyksemme vaiheista lisää sivuilla 16 – 38.

Tiedotustoiminta

Suomi-Unkari Seura julkaisee jäsenistölle tarkoitettua lehteä *"Suomi-Unkari"*, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Tampereen yhdistys on myös jatkanut jäsenlehtensä *UNKARIN UUTISET - Magyar Hírek* julkaisua. Lehden tarkoituksena on tiedottaa jäsenkunnalle sekä pääseuran että oman yhdistyksen toiminnasta, seurata Unkarin tapahtumia sekä kertoa aikakauslehden tapaan ajankohtaisista Unkariin liittyvistä asioista.

Yhdistyksen www-sivut jakavat yhdistyksen tiedotteita, välähdyksiä Unkarin uutisista (suomeksi) ja kaikenlaista muuta kiinnostavaa. Myös Facebookissa on julkaistu tiedotteita ja tietoa tapahtumista.

Kiireellisissä tapauksissa on lähetetty jäsenistölle erillisiä tiedotteita postitse ja sähköpostitse.

Yhdistyksen muu toiminta

SEURAN EDUSTAJAKOKOUS. Vuosikokous valitsi Suomi-Unkari Seura ry:n

edustajakokoukseen yhdistyksen edustajaksi Jorma Perälän.

LÄHIOSASTOJEN YHTEISTYÖTÄ seura on tehnyt Lempäälän ja Valkeakosken yhdistysten kanssa.

Lempäälän osaston kesätapahtumassa ”Tonavanristeilyllä” Hämeenkyrön Kyrösjärvellä oli mukana myös seuramme edustajia.

PAIKALLISYHDISTYSTEN NEUVOTTELUPÄIVÄ pidettiin Helsingissä 23.11. Seuraa edustivat Jorma Perälä ja Simo Koho.

PÄIVYSTYS TOIMINTAKESKUKSESSA JA MUU ASIANTUNTIJA-APU. Yhdistyksen toimistossa Kansainvälisessä toimintakeskuksessa on päivystetty sopimusten mukaan/tarvittaessa. Toimistolla on ollut myynnissä unkarilaisia mausteita, oman seuran julkaisemaa sarjakuva-albumia sekä keskusseuran julkaisemia kirjoja.

Moni seuran ja sen hallituksen jäsen on antanut tarvittaessa asiantuntemus-, tulkkaus- ja majoitusapua myös ulkopuolisille tahoille.

UNKARIN KIELI. Unkarin kieltä on opiskeltu Ahjolan kansalaisopistossa eri taitotasoilla.

KANSAINVÄLISEN TOIMINTAKESKUKSEN TUKIYHDISTYS piti: kevätkokouksensa 17.3. ja syyskokouksensa 13.11. Tukiyhdistyksen hallituksessa toimii edustajanamme Marjut Huhtinen.

KANSAINVÄLISEN TOIMINTAKESKUKSEN TILAISUUDET. Yhdistyksemme osallistui toimintakeskuksen kevät- ja siivoustalkoisiin 8.5. ja Snellmanin päivän viettoon 12.5. sekä pikkujouluihin (30.11.). Juhlia vietettiin perinteiden mukaisesti muiden, Kv-keskuksessa toimivien, ystävyysseurojen kanssa.

Yhdityksemme teetätti 200 kpl **TAMPERE – MISKOLC -kangaskasseja**. Punaisten, mustien ja luonnonvaaleiden kassien painatuksina olivat perinteiset käsityökuviot Suomesta ja Unkarista.

Unkariin liittyviä tapahtumia Tampereella

Unkarilaiset kirjailijat **György Dragomán** ja **Anna T. Szabó** viettivät kesää taiteilijaesidenssissä Tampereella. Kesäkuussa he kääntäjineen vierailivat kahvila Runossa, jossa he esittivät teoksiaan.

Tampereen Sävelen yhtyelaulukilpailussa oli mukana **JAZZATION**-yhtye Unkarista.

TAPOLCALAISIA kesävieraita oli kesäkuussa Tampereella. Ohjelmassa mm. kaupunkikierros ja kahvihetki yhdessä lempääläläisten isäntien kansa.

SIBELIUS ja BARTOK -unkarilainen musiikki-ilta oli syyskuussa Vanhalla kirjastotalolla. Esiintymässä pianisti **Gábor Farkas** .

TAMPEREEN SUOMI-UNKARI SEURAN HALLITUS

Irmeli Kniivilä	Laura Panula
puheenjohtaja	sihteeri

Tilinpäätös 2015

TULOSLASKELMA 01.01.—31.12.2015

Varsinainen toiminta		
Kulut	- 2.058,29	
Tuotot	+ 2.273,50	+ 215,21
Jäsenlehti, tiedotteet		- 853,66
Vuokrakulut		- 190,00
Muut kulut		- 299,23
Jäsenmaksutuotot		+1.288,00
Korkotuotot		+ 1,35
Oman toiminnan tuotto		+ 161,67
Tilikauden ylijäämä		+ 161,67

TASE 31.12.2015

Vastaavaa		**Vastattavaa**	
Rahoitusomaisuus			
Pankkisaamiset	1.966,66	Oma pääoma 1.1.2015	1.862,99
Käteiskassa	58,00	Ylijäämä	161,67
	2.024,66		2.024,66

Tampereella 07.03.2016

Toimintasuunnitelma vuodelle 2016

Suomi-Unkari Seuran (SUS) ja sen paikallisyhdistysten tarkoituksena on sääntöjensä mukaan koota eri kansalaispiirejä toimimaan Suomen ja Unkarin kulttuurisuhteiden kehittämiseksi. SUS pyrkii niin ikään levittämään ja syventämään Unkarin historian, kulttuurin, yhteiskunnan ja talouselämän tuntemusta sekä lujittamaan ja lisäämään Suomen ja Unkarin välistä vuorovaikutusta ja ystävyyttä.

SUS ja paikallisyhdistykset järjestävät tarkoituksensa toteuttamiseksi esitelmätilaisuuksia, tukevat näyttelyiden, konserttien ym. taidetilaisuuksien järjestämistä sekä Unkariin liittyvää tiedotus- ja harrastustoimintaa. Kontaktien kehittämiseksi ja molemminpuolisen tuntemuksen lisäämiseksi edistetään unkarin kielen opiskelua ja järjestetään matkoja.

Toimihenkilöt ja hallinto

Paikallisyhdistyksen asioita hoitaa yhdistyksen vuosikokouksen valitsema hallitus, johon kuuluu puheenjohtajan lisäksi kuudesta kahteentoista jäsentä, jotka valitaan vuodeksi kerrallaan. Hallituksen jäsenten tulee olla yhdistyksen jäseniä. Toimintakertomuksen yhteydessä on esitetty toimintavuoden 2015 hallitus.

Paikallisyhdistyksen ylin päättävä elin on vuosikokous, joka valitsee hallituksen jäsenet ja puheenjohtajan vuodeksi kerrallaan. Vuosikokous hyväksyy myös toimintakertomuksen ja toimintasuunnitelman sekä talousarvion seuraavaa toimintakautta varten. Mikäli jäsenet tai paikallisyhdistyksen hallitus katsovat tarpeelliseksi, voidaan yhdistyksen ylimääräinen kokous muulloinkin kutsua koolle.

Paikallisyhdistyksen toiminta

TALOUS. Paikallisyhdistyksen varat käytetään toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Talousarvio perustuu n. 150 jäsenen jäsenmaksutuloihin, jolloin jäsenmaksukertymä säilyy suurin piirtein nykyisellään. Vuoden 2016 jäsenmaksu on 25 euroa, josta keskusseuran (SUS) osuus on 15 euroa ja yhdistyksen osuus 10 euroa. 2. maksuluokassa (yli 65-vuotiaina ennen v. 2007 liittyneet) jäsenmaksu on 20 euroa, josta SUS:n osuus 12 euroa ja yhdistyksen osuus 8 euroa.

Mahdollisten maksullisten tilaisuuksien pääsylippujen myyntitulojen ym. tulojen kertymän arviointi on vaikeaa, koska yleisömäärää ja esiintyjille maksettavia palkkioita tai korvauksia on mahdoton ennakoida

täsmällisesti.

KOKOUS- JA JÄSENTOIMINTA. Paikallisyhdistys pyrkii itsenäiseen ja omaehtoiseen toimintaan. Toisaalta pyritään yhteistyössä Suomi-Unkari Seuran ja sen muiden paikallisyhdistysten sekä Unkarin kulttuuri- ja tiedekeskuksen kanssa tarjoamaan jäsenkunnalle ja kulloisestakin teemasta kiinnostuneille tamperelaisille monipuolista ohjelmaa. Paikallisyhdistyksen toiminnan tehostamiseksi ensiarvoista on jäsenkunnan aktivointi ja sellaisen toiminnan suunnittelu, josta jokainen jäsenryhmä voisi löytää itseään kiinnostavia teemoja. Lähiosastojen kanssa jatketaan vahvaa yhteistyötä. Myös ystävyyssuhdetta Miskolcin paikallisyhdistyksen kanssa pyritään vaalimaan ja lujittamaan.

Ohjelmasuunnitelma vuodelle 2016

Ohjelmasta tullaan tiedottamaan jäsenlehdessä, yksityiskohtaisesti tiedotteilla, verkkosivuilla, Facebookissa sekä tarvittaessa sanomalehdissä.

SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN VUOSIKOKOUS. Vuosikokous pidetään keskiviikkona 23. maaliskuuta kello 18 Kansainvälisessä toimintakeskuksessa Suvantokadulla.

UNKARIN KANSALLISTA JUHLAPÄIVÄÄ, maaliskuun 15:ttä vietetään tänä vuonna vuosikokouksen yhteydessä.

UNKARILAISEN ELOKUVAN ilta maaliskuussa. Unkarilainen, Oscar-ehdokkuuden saanut elokuva *Saul fia* (Saulin poika), katsotaan elokuvateatterissa pian maaliskuisen ensi-iltansa jälkeen.

Myös yhdistyksen omia **ELOKUVAILTAPÄIVIÄ** pyritään jatkamaan.

Vuonna 2016 tullaan jatkamaan ystävyyskaupunkisuhteiden ylläpitoa Tampereen ja Miskolcin välillä. Tälle kesäkaudelle. suunnitellaan mm. matkaa Unkariin ja Miskolciin..

RUOKA- ja/tai LEIVONTAKURSSEJA pyritään järjestämään joko kevät- tai syyskaudella.

KULTTUURI-ILLAT. Historiaan, kieleen, kulttuuriin ja Unkarin nykytilanteeseen tutustuttavia luentoja ja esitelmiä pyritään järjestämään koko vuoden ajan.

SAUNAILTA. Kevättoimintakauden päättävä tapaaminen järjestetään Lempiäniemessä touko-/kesäkuussa.

SUKUKANSAPÄIVÄÄ (Sugrifestiä) vietetään lokakuun kolmantena lauantaina. Yhdessä Tampereen kaupungin kulttuuritoimen, yliopiston ja eri ystävyysseurojen kanssa järjestettävä tapahtuma pitänee jälleen sisällään musiikkia, elokuvia, luentoja, keskustelutilaisuuden, työpajoja...

PIKKUJOULU ja UNKARI-MYYJÄISET marras-joulukuussa päättävät syyskauden.

KULTTUURIOHJELMA. Musiikki-, teatteri- ja näyttelyretkiä järjestetään, kun tarjolla on sopivaa Unkari-aiheista ohjelmistoa. Konserteista tai muista mahdollisista taiteilijavierailuista tiedotetaan jäsenistölle erikseen.

Miskolcin evankelisen seurakunnan **KUORO** vierailee kesällä Tampereen Tuomiokirkon vieraana.

Miskolcista kotoisin oleva kitaristi **TOM**

LUMEN esiintyy Tampere Guitar Festivalin lavalla kesäkuussa.

Tiedotus

Seuran lehti "Suomi-Unkari" tulee jäsenkunnalle neljännesvuosittain. Paikallisyhdistyksen oma jäsenlehti UNKARIN UUTISET - Magyar Hírek ei taloudellisista syistä voi enää ilmestyä neljää kertaa vuodessa. Erilaisista yhdistyksen järjestämistä tilaisuuksista tullaan tiedottamaan yksityiskohtaisesti jäsentiedotteella, Facebookissa, www-sivuilla, sähköpostitse sekä tamperelaisissa päivälehdissä (tapahtuma- ja seuratoimintapalstat). Tarvittaessa käytetään myös muita kanavia.

Tampereen paikakallisyhdistyksen toiminnasta informoidaan myös FME:n Tampereella ja Pirkanmaalla asuvia jäseniä. Yhteistyötä Tampereen unkarilaisten kanssa pyritään jatkamaan.

Muu toiminta

Vuonna 2016 seuran varsinainen edustajakokous on 23.4. ja paikallisyhdistysten neuvottelupäivä lokakuun lopulla Helsingissä.

Koulujen Unkari-viikkoa vietetään taas tänä vuonna – Tampereella ajankohdaksi suunnitellaan syksyä 2016.

Yhdistys on tarvittaessa mukana ja apuna eri yhteisöjen saadessa vieraita Unkarista tai suunnitellessa omia matkoja Unkariin.

TAMPEREEN SUOMI-UNKARI SEURAN HALLITUS

Irmeli Kniivilä	Laura Panula
puheenjohtaja	sihteeri

Talousarvio vuodelle 2016

Varsinainen toiminta

Tuotot	+ 1.000	
Kulut	- 2.100	
Tuotantotuki	+ 800	
		- 300
Jäsenmaksutuotot		+ 1.300
Tuotot yhteensä		+ 1.000
Monistus-, posti- ja toimistokulut	- 200	
Jäsenlehti	- 700	
Muut kulut	- 500	
		- 1.400
Tilikauden alijäämä		- 400

65-vuotisjuhlan kuvasatoa Kalevan kirkolta

Yhdistyksemme 65-vuotisjuhlassa Magdolna Kovács ja Simo Koho saivat Suomi-Unkari Seuran kultaisen ansiomerkin. Kristiina Jaatinen, Jorma Perälä ja Ulf Sörlin saivat puolestaan seuran hopeisen ansiomerkin, kuten myös Laura Panula, jolle ansiomerkki oli myönnetty jo 24.10.2015 eli valtakunnallisen Suomi-Unkari Seuran juhlaistunnossa. Hopeisen ansiomerkin sai myös kolme miskolcilaista: Csaba Deák, Judit Nagy ja Anikó Urbán. Pirkko ja Martti Kalmari saivat unkarilaisen kuvanveistäjä Eszter Balásin muotoileman Luominen-veistoksen. **Kuvassa** (yllä) vasemmalta Martti ja Pirkko Kalmari, Ulf Sörlin, seuran varapuheenjohtaja Seija Puha, seuran ja yhdistyksemme puheenjohtaja Irmeli Kniivilä, Laura Panula, Jorma Perälä, Kristiina Jaatinen ja Simo Koho.

Kuvat (tällä ja seuraavilla sivuilla) **Maija Wahlgrén** ja **Jorma Perälä.**

Tampereen Suomi-Unkari Seuran 65-vuotisjuhla Kalevan kirkon seuraluntasalissa ja salin aulatilassa oli kaksiosainen.

Kello 17 avattiin seurakuntasalissa unkarilaisen arkkitehti **Imre Makoveczin** (1935 – 2011) kirkkoarkkitehtuuria esittelevä valokuvanäyttely. Näyttelyn avasi Unkarin kulttuuri- ja tiedekeskuksen johtaja, tri **Gábor Richly.** Useimmat Makoveczin työt ovat julkisia rakennuksia, kuten ravintoloita, kulttuuritaloja, liikerakennuksia, majoitustiloja ja kouluja. Hänen ensimmäinen toteutettu kirkkorakennussuunnitelmansa oli **Siófokin** evakelinen kirkko, joka valmistui 1990. Siófokin jälkeen Makovecz on suunnitellut lukuisia kirkkoja, luostareita ja kappeleita. Makovecz oli omaleimainen, unkarilaisesta rakennusperinnettä töissään hyödyntävä arkkitehti. Suomalaisia ihastuttaa erityisesti puun käyttö rakenteissa ja sisustuselementtinä.

Rovasti **Simo Koho** kertoi näyttelyn avajaisten yhteydessä ystävyysseurakuntatyöstä “kahdessa järjestelmässä” sekä erityisesti Kalevan seurakunnan ja Sárszentlőrincin evankelisen seurakunnan yhteistyön alkuvaiheista ja nykypäivästä.

Monet kertoivat pitävänsä näyttelystä ja ehdottivat jopa avajaisten jälkeisen kahvitilaisuuden yhteydessä, että teksimme matkan Unkariin “Makoveczin jalanjäljissä”.

Varsinainen 65-vuotisjuhlamme alkoi musiikkiesityksin, joista vastasivat **Daniel Szemenyei, Laura Szemenyei** sekä **Hanna** ja **Áron Zautasvili.** joiden kuva on alla. Puheenjohtajamme **Irmeli Kniivilä** toivotti musiikkiesitysten välissä vieraat tervetulleiksi.

Tenho Takalo kertoi yhdistyksen 65-vuotisesta taipaleesta keskittyen erityisesti perustamisvaiheeseen ja toiminnan alkuvuosiin sekä vuosikymmenten aikana toiminnassa tapahtuneisiin muutoksiin. Yhdistyksen on elettävä ajassa, mikä edellyttää myös m uutosvalmiutta ja uudistumiskykyä.

Ildikó Martinec esitti runonlausuntaa ja nokialainen lauluyhtye **Mix'ette** yleisöä ihastuttaneen laulusikermän.

Juhliva yhdistyksemme sai monia onnitteluja ja tervehdyksiä mm. niin valtakunnalliselta Suomi-Unkari Seuralta kuin Lahden, Lempäälän ja Vantaan yhdistyksiltäkin. Unkarin suurlähetystön onnittelut toi konsauli, lähetystöneuvos **Endre Szabó.** Unkarin kulttuuri- ja tiedekeskuksen onnittelut keskuksen johtaja, lähetystöneuvos Gábor Richly

Myös Tampereen kaupunki edustanut kansainvälisten asiain päällikkö **Satu Vuorinen** ja Tuomiokirkkoseurakunnan Kalevan kirkkoa edustanut kappalainen **Elina Rautavir-**

Juhlivaa yleisöä odottamassa tilaisuuden alkua (kuvat edellä s.18) sekä viereisellä sivulla (s.20) ylhäällä. Alhaalla (s.20) lauluyhtye **Mix'ette** esiintymässä. Tällä sivulla ylhäällä onnitteluaan esittämässä kappalainen **Elina Rautavirta,** taustalla **Makovecz-**näyttelyn valokuvia**.** Alhaalla **Irmeli Kniivilä** kiinnittämässä ansiomerkkiä **Ulf Sörlinin** rintaan, takana myös seuran varapuheenjohtaja **Seija Puha.**

ta onnittelivat. Tervehdyksensä olivat lähettäneet Unkari-Suomi Seura, jonka puheenjohtaja **Enikő Szíj** lähetti myös henkilökohtaisen tervehdyksensä, kuten myös seuran vanhin jäsenyhdistys, Budapestin **Kalevala Baráti Kör** sekä puheenjohtajansa **Kinga-Marjatta Pap.** Miskolcin sisaryhdistyksen tervehdyksen toi henkilökohtaisesti yhdistyksen sihteeri **Enikő Órás.** Suomen Miskolcin kunniakonsuli, kansleri **Csaba Deák** oli lähettänyt myös oman tervehdyksensä. Unkarista tulleiden onnittelujen ja tervehdysten "autenttisuuden" takasi osaltaan ne lukenut **Zita Székely,** käännökset puolestaan esitti **Irmeli Kniivilä.**

Tampereen Suomi-Unkari Seuran 65-vuotistaipaleelta

Seuraavassa käsittelen lyhyesti eräitä keskeisiä yhdistyksemme toiminnan piirteitä 65 vuoden ajalta. Näin suppeassa esityksessä en ole kyennyt ottamaan kaikkia näkökohtia huomioon enkä myöskään käsittelemään kaikkia asioita tasapuolisesti. Tämä esitys ei myöskään kuvaa jonkin toimintaamme kuuluvan tai kuuluneen ilmiön kehitystä vuodesta 1951 vuoteen 2016. Pikemminkin tässä avataan vain näkökulmia, jotka sidotaan johonkin ajankohtaan.

Tenho Takalo

* * * * * *

Aloitan esitykseni lainauksella Aamulehdestä tammikuulta 1951.

Unkarin ystäviä kutsutaan täten Suomi-Unkari Seuran Tampereen paikallisosaston perustavaan kokoukseen, joka pidetään Osuusliike Tuotannon ravintolan kabinetissa Hämeenkatu 26 tänään tiistaina kello 19. Kahvitarjoilu.

Kokouskutsu oli kahdella palstalla. Kutsussa mainittu ”tänään” oli 29.1.1951. Ilmoituksen yläpuolella Tampereen kuvalaattalaitos tarjosi palvelujaan ja Tampereen Kisa-Veikot kutsui jäseniään vuosikokoukseen. Alapuolella Huveja-otsikon alla Tampereen teatterit mainostivat yhdellä palstalla ohjelmiaan: toisen ohjelmistossa olisi ”huomenna” Totuuden helmi -näytelmä ja toisessa esitettäisiin ”tänään” Orpopojan valssi.

Miten tähän oli tultu?

Tehkäämme pieni *ekskursio,* retki perustamisuutista edeltäneeseen aikaan.

Maailmansotien välisenä aikana erityisesti suomalainen ja virolainen älymystö ja akateeminen nuoriso tunsivat henkistä yhteenkuuluvuutta, vaikka virallinen ulkopolitiikka olisikin vetänyt eri suuntiin. Tähän suomalaisten ja virolaisten läheiseen tunnesuhteeseen liittyi kolmantena suurin itsenäinen ”suomalais-ugrilainen maa”, Unkari*.

*)1800-luvun lopulla suomalaiset olivat rakentaneet oman – tuon aikakauden ajatteluun perustuvan – kuvansa Unkarista ja sitä käytettiin myös oman kansallisen identiteettimme rakennusaineksena. Olennaisena osana siihen kuului oma kieli ja oma, yhteiseksi koettu menneisyys. Kielisukulaisuus oli tärkeä yhdistävä tekijä, joka erotti meidät molemmat, suomalaiset ja unkarilaiset, germaaneista ja slaaveista. Poliittisiksi vertailukohdiksi taas nähtiin toisaalta Suomen suuriruhtinaskunnan alisteinen asema Venäjän keisarikunnan osana sekä toisaalta Unkarin kuningaskunta Habsburgien hallitsemassa Itävalta-Unkarin keisarikunnassa, ”saksalaisen” Itävallan rinnalla ja tuossa vaiheessa jo keisarikunnan tasavertaisena osana. Suomen ”historiallinen kutsumus” oli suvereniteetin hankkiminen Unkarin tavoin, mikä toteutuikin 1917. Koululaitoksemme välitti nämä ajatukset sukupolvelta toiselle lapsen mieleen painuvin esimerkein.

Ei puhuttu vain kielisukulaisista vaan myös sukulaiskansoista, heimokansoista tai veljeskansoista. Sotavuosina korostettiin lisäksi pienten maiden ja erityisesti sukulaiskansojen yhteenkuuluvuutta suurvaltojen aiheuttaman maailmanpalon kurimuksessa. Me ja muut -jakoa hyödynnettiin suomalaisuuden ja unkarilaisuudenkin rakentamisessa ja pönkittämisessäkin. – Oli toki toisenlaisellekin pohjalle rakentuvia suhteita, erityisesti tieteellisen tutkimuksen ja kulttuurin saralla. Mutta jos laulukuoro vieraili Unkarissa, ei kohdemaa valikoitunut sattumalta: vierailu tehtiin useimmiten ”veljesmaahan” tai ”sukulaiskansan luo”. Maiden välinen ja Unkarin aloitteesta solmittu kulttuurisopimus vuodelta 1937 kertoo osaltaan osapuolten halusta laaja-alaiseen yhteistyöhön.

Toinen maailmansota muutti kuitenkin kaiken. Unkarin ja Suomen suhteet katkesivat sodan ja sen seurausten takia. Poliittisesti ja sotilaallisesti molemmat valtiot olivat vielä keväällä 1944 suhteellisen samankaltaisessa tilanteessa. Molempien valtioiden maaperällä oli saksalaisia joukkoja ja molempia uhkasi puna-armeijan hyökkäys.

Vuoden 1944 aikana Suomi kuitenkin onnistui välttymään neuvostojoukkojen miehitykseltä, kun taas Unkarin kohtalona oli joutua puna-armeijan sotakoneen ruhjomaksi. Tästä lähtien maiden historiat saivat toisistaan eriävän suunnan. Unkari muuttui 1940-luvun loppuvuosina vaiheittain sosialistiseksi kansandemokratiaksi ja Neuvostoliiton satelliittivaltioksi muiden puna-armeijan miehittämien Itä-Euroopan valtioiden tavoin. Suomi puolestaan säilyi parlamentaarisena demokratiana ja markkinatalousyhteiskuntana.

Uusi kansandemokraattinen Unkari joutui arvioimaan uudelleen aiemman yhteistyönsä Suomen kanssa ja pyrki vähättelemään sitä kansatieteellisenä, kielisukulaisuuteen perustuvana ja ennen kaikkea vanhakantaisena ja romanttisena rakennelmana. Uudessa Unkarissa tätä ei voitu virallisesti hyväksyä, sillä se muistutti maailmansotienvälisestä Horthyn ajasta ja oli pohjimmiltaan nationalistista ja täten myös taantumuksellista ja ideologisesti tuomittavaa.

Unkarin uuden johdon mielestä Suomen ja Unkarin valtiollisten suhteiden piti perustua muuhunkin kuin pelkkään – vaikeasti määriteltävään – ”sukulaisuuteen”. Silti näitä teemoja ei voinut täysin hylätäkään, sillä niin suomalaiset kuin unkarilaisetkin näyttivät yhä suosivan niitä. Unkarissa eli edelleenkin vahvana Suomea kohtaan tunnettu sympatia tai ”heimorakkaus”, jota oli luonut kouluopetus. Kouluissa oli esim. luettu Kalevalaa ja 1930-luvulla ja sotavuosina joissakin kouluissa oli opeteltu jopa Maamme-laulun alkusäkeet suomeksi. Kielisukulaisuus oli fakta, joka yhdisti meitä. Osalle positiivisena vaikuttimena oli taas talvisodan taisteluittemme herättämä ihailu ja tälle joukolle puna-armeija oli miehitysarmeija, vaikka virallisesti sanottiinkin, että puna-armeija oli vapauttanut Unkarin fasismista.

Suomi-Unkari Seura perustetaan Helsingissä

Suomi-Unkari Seuran puheenjohtajistossa pitkään toimineen prof. **Väinö Kaukosen** mukaan sodan seurauksena aiemmat kult-

tuuri- ja tiedeyhteydet katkesivat lähes kokonaan vuoteen 1949 saakka. Tuolloin, huhtikuussa (17.4.1949) järjestettiin poliittiselle kartalle nousseiden kansandemokraattisten järjestöjen toimesta Messuhallissa ns. Uuden Kalevalan 100-vuotisjuhla. Tilaisuuteen saapui merkittävä unkarilaisvaltuuskunta. Juhlapuheissaan unkarilaisvieraat tähdensivät unkarilaisten suurta kiinnostusta Kalevalaa kohtaan ja suomalais-ugrilaisen tieteen ja tutkimuksen merkitystä. Elokuussa 1949 järjestettiin Budapestissa Neuvostoliiton tukeman Demokraattisten Nuorten Maailmanliiton organisoima *Világifjúsági Találkozó,* Maailman nuorisotapaaminen tai nuorisofestivaali. Tähän tapaamiseen osallistui monia suomalaisia, ymmärtääkseni mm. tamperelainen nuorisokuoro. Tapaamisen aikana keskusteltiin Väinö Kaukosen mukaan myös suomalais-unkarilaisten ystävyyssuhteiden solmimisesta uudelleen ja ”aikaisempaa laajemmalla pohjalla”.

Ystävyysseuran perustamista valmistelemaan asetettiinkin Helsingissä 70-henkinen toimikunta. Se kutsui koolle 10.10. Elannon kerhotiloihin perustavan kokouksen, joka yksimielisesti päätti perustaa Suomi-Unkari Seuran. Myös Unkarin Helsingin lähettiläs Ferenc Münnich oli arvovallallaan mukana valmistelemassa uuden seuran perustamista. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi kokous valitsi maisteri Ele Aleniuksen.

Muitakin ystävyysseuroja perustettiin samoihin aikoihin. Kansandemokraatit halusivat kehittää Suomen ja uusien kansandemokratioiden välistä yhteistoimintaa. Kaukonen toteaakin, että uuden seuran toiminnassa oli aivan erilainen leima kuin sotia edeltäneen ajan akateemisessa kiinnostuksessa. Haluttiin tietää, mitä uudessa Unkarissa tapahtui. Kansandemokraattiseen Unkariin suhtauduttiin hyvin positiivisesti, mikä toisaalta sopikin ystävyysseuran rooliin.

Tampere perustaa ”paikallisosaston”

Palataan nyt takaisin esitykseni alkuun! Tiedämme että Tampereen kokouksessa oli noin 60 osanottajaa. Kokous päätti perustaa Suomi-Unkari Seuran paikallisosaston ja valitsi ensimmäiseksi puheenjohtajaksi voimistelunopettaja **Kuuno Honkosen** ja sihteeriksi Hämeenpuistossa toimineen Kansankulttuurin kirjakaupan myymälänhoitaja **Saga Lahtisen***. Toisen toimintavuoden nyt jo 11-jäsenisessä johtokunnassa oli useita opettajia, yksi insinööri, työväenliikkeen musiikkitoiminnan aktivisti, kapellimestari Mauno Saksanen sekä näyttelijä **Veikko Sinisalo** ja **Pekka Kangas**, joista mo-

*) Muut hallituksen jäsenet olivat maisteri Matti Peltonen, insinööri Leo Jyväkorpi, lehtori Anna Gartz, Pekka Kangas, Aarne Pajunen ja Veikko Sinisalo. Seuraavana vuonna eli 1952 Matti Peltonen ja Aarne Pajunen eivät enää jatkaneet hallituksessa. Nyt hallitusta laajennettiin 11-jäseniseksi. Varapuheenjohtajaksi valittiin Pekka Kangas, insinööri Leo Jyväkorpi ja lehtori Anna Gartz jatkoivat, rahastonhoitajaksi tuli Ulla Visotzky ja jäsenkirjuriksi Tuula Peltonen ja uusina jäseninä hallitukseen tulivat opettaja Edit Lähdesmäki, herra Keijo Savolainen ja kapellimestari Mauno Saksanen. Vuonna 1954 sihteeriksi valittiin Tuula Peltonen. Jyväkorpi ja Savolainen jäivät pois ja hallitukseen tulivat uusina jäseninä Vilho Hassinen, Fanny Pirttiaho, Mirjam Salonen ja Kaarina Kähkönen. – Paikallisosaston johto haluttiin varsin tarkkaan pitää kansandemokraattien käsissä.

lemmista tuli seuran elinikäisiä jäseniä, viimeksi mainitusta tuli jopa 1960-luvun puheenjohtaja. Voi jopa olettaa, että perustavassa kokouksessa oli vasemmisto- tai jopa kansandemokraattinen enemmistö, ja ilmeisestikin ensimmäiset keskeiset toimihenkilöt Honkonen ja Lahtinen olivat myös valmistelleet kokousta. Kun Suomi-Unkari Seuraa perustettiin, mukana ja jopa aloitteentekijöinä oli siis aiempiin vuosiin verrattuna aivan uusia voimia niin Helsingissä kuin Tampereellakin. Toisaalta pyrittiin – kuten Suomi-Neuvostoliitto Seuraakin perustettaessa – laaja-alaiseen kaikki yhteiskuntaryhmät kattavaan kansalaisjärjestöön.

On syytä olettaa, että tamperelaisille kerrottiin nimenomaan Helsingin seuran toimesta, että nyt olisi otollinen hetki perustaa yhdistys Tampereelle, muutoin ei Tampereen kutsussa olisi ollut mainintaa ”paikallisosaston” perustamisesta. Lisäksi Tampereen kokouksessa oli mukana Helsingin yhdistyksen tuore puheenjohtaja, Ele Alenius. Kaksi viikkoa Tampereen paikallisosaston perustamisen jälkeen perustettiin – jälleen Helsingin yhdistyksen toimiessa ”kummina” – paikallisosasto Turkuun ja syksyllä 1951 Kemiin sekä vuotta myöhemmin, keväällä 1952 Lahteen. Tampere, Turku ja Kemi valikoituivat ilmeisestikin teollisuus- ja työläiskaupunkeina sekä vasemmistolaisuutensa takia ensimmäisten paikallisosastojen kotipaikoiksi.

Valmistelutyö oli hoidettu hyvin. Niin Tampereella kuin aiemmin Helsingissäkin hyväksyttiin perustavassa kokouksessa uudelle yhdistykselle myös säännöt. Suomi-Unkari Seuran sääntöjen 8. §:n mukaan:

Muualla kuin Helsingissä asuvat yhdistyksen jäsenet voivat yhdistyksen päämäärien toteuttamiseksi harjoittaa epäitsenäistä kollektiivista paikallistoimintaa, rekisteröimättömien alayhdistysten puitteissa, kuitenkin niin, ettei se ole ristiriidassa vuosikokouksen tai hallituksen päätösten ja ohjeiden kanssa eikä aiheuta yhdistykselle kuluja, joita ei ole hallituksessa hyväksytty.

Helsinki oli siis seuran kotipaikka ja seuran alayhdistykset pääkaupunkiseudun ulkopuolella eivät olleet itsenäisiä toimijoita, vaan niiden toiminta oli (tiettyyn rajaan asti) alisteista pääseuran toiminnalle. Tamperelaiset Unkarin-ystävät olivat pääseuran jäseniä ja maksoivat jäsenmaksunsa pääseuralle Helsinkiin. ”Rekisteröimättömät alayhdistykset”, kuten säännöissä todetaan, olivat Helsingin ohjeiden mukaan toimivia paikallisia yksiköitä, jotka toteuttivat yhdistyksen hallituksen pääkaupungissa suunnittelemaa ohjelmaa ja aktiviteetteja. Paikallinen yhdistys taas tunsi paikalliset olot ja tiesi, miten ja missä suunniteltu aktiviteetti olisi toteutettavissa.

Paikallisten yhdistysten ääni saatiin kuuluviin epäsuorasti jo 1951, kun ryhdyttiin järjestämään vuosittaisia neuvottelukokouksia, joiden ajankohdaksi vakiintui lokakuu. Paikalliset alayhdistykset saivat edustajansa seuran hallitukseen vasta vuodesta 1956 lähtien, mutta vuonna 1960 paikallisyhdistysten edustajia ei enää erotettu yhä laajemmaksi ja laajapohjaisemmaksi muodostuvan seuran hallituksen kokoonpanossa.

Keskusjohtoista paikallista toimintaa

Säännöt eivät olleet pelkkä kirjain. Myös toiminnan resursointi tapahtui Helsingistä

käsin. Kun paikallisseura toteutti pääseuran ehdottaman tapahtuman, sille osoitettiin myös tarvittava rahoitus. Pääseuran sihteeri saattoi kertoa kirjeessä tuovansa rahat tullessaan tai ne lähetettiin postisiirtona. Myös tapahtumien ja myyjäisten tilitykset lähetettiin pääseuralle. – Näin ohjeistettuna toiminta jatkui ilmeisesti neljännesvuosisadan. 1970-luvun puolivälissä ryhdyttiin toden teolla pohtimaan, olisiko paikallisille toimijoille annettava itsenäisempi asema. Ongelma oli varmaan havaittu jo aikaisemminkin, mutta toimeen ryhdyttiin tuolloin ja nimenomaan Tampereen aloitteesta.

Seura alayhdistyksineen esitteli Unkaria monin tavoin. Alkuvuosina työläisvaltuuskunnat ja ay-delegaatiot vierailivat puolin ja toisin ja seura toimi vierailujen organisoijana. Unkarilaisten käsitöiden ja keramiikan näyttelyt kiersivät eri paikkakunnilla. Unkarilaisia rainoja ja kaitafilmejä vuokrattiin, sillä erilaiset järjestöt tarvitsivat illanviettoihinsa ohjelmaa ja elokuvat olivat suosittu ohjelmanumero.

Seuralla oli myös käytettävissään suurlähetystön ja kulttuurisuhteiden instituutin toimittamia 36 mm:n unkarilaisia elokuvia. Pääkaupungissa ja myös Tampereella järjestettiin elokuvateattereissa ilmaisia esityksiä, matineanäytäntöjä ja salit täyttyivät kerta toisensa jälkeen, mikä kertoo kiinnostuksesta ja kulttuurinnälästä, mutta epäilemättä myös huvitilaisuuksien tai vapaa-ajanviettomahdollisuuksien vähäisyydestä. 1950-luvun alun säännöstelyn ja sotakorvausten Suomi oli aivan toinen maa kuin se Suomi, jossa elämme tänään, jolloin ongelmana on pikemminkin kulttuurin ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien ylitarjonta!

Lokakuu1956 ja ”viimeaikaiset valtiolliset tapahtumat”

Kun seuran ja sen alaosastojen toiminta näytti vakiintuvan, tuli vuoden 1956 lokakuu ja tapahtumat, joista käytämme tänään nimeä Unkarin kansannousu. Siitä tuli seuralle todellinen koetinkivi. Seura käytti 2.11.1956 – siis kansannousun yhä jatkuessa – alaosastoille ja jäsenille lähetetyssä tiedotteessaan muotoilua: ”viimeaikaiset valtiolliset tapahtumat”. Toimintakertomuksessa loppukeväästä 1957 muotoilu on: ”syksyllä 1956 sattuneet valtiolliset tapahtumat”. Seuran 25-vuotishistoriassa sanotaan vuonna 1975, että ”Unkari ajautui valtiollis-yhteiskunnalliseen kriisiin”. Myös seura ajautui kriisiin. Seuran johdossa oli levottomuuksien alkupäivinä syntynyt erimielisyys sen suhteen, miten suhtautua Unkarin tapahtumiin ja toukokuussa puheenjohtajaksi valittu prof. **Erkki Itkonen** erosi tehtävästään, koska ei halunnut tuomita ”ylioppilaiden liikehdintää”, sellaiseksihan mielenosoitusten alkuvaihe nähtiin. Seuran johtokunta joutui ilmeisestikin lokakuun loppupäivinä kokoontumaan toistuvasti luodakseen oman linjansa nopeasti eskaloituvassa tilanteessa.

Tiedotteessa, joka siis lähetettiin jäsenkunnalle ennen neuvostotankkien 4. marraskuuta tapahtunutta paluuta ja vastarinnan aseellista murskaamista, todetaan: ”Viimeaikaiset valtiolliset tapahtumat veljeskansamme keskuudessa ovat Unkarin sisäisenä asiana seuramme toiminnan ulkopuolella”. Ja tiedote jatkuu: ”Niiden suunnattomien kärsimysten takia, jotka Unkarin kansaa nyt

ovat kohdanneet, seura pyrkii lähiaikojen toiminnassa ensi sijassa edistämään avustustoimintaa Unkarin hätääkärsivien hyväksi ja kehoittaa jäseniään henkilökohtaisin uhrauksin siihen osallistumaan". Monilla lienee mielessään Bio Rexin aulassa otettu kuva, jossa **Ansa Ikonen, Tarmo Manni** ja **Tauno Palo** keräävät rahaa ennen seuran järjestämää **Zoltán Fabrin** *Körhinta*-elokuvan [suom. Pieni karuselli] esitystä. Suomi-Unkari Seura ilmoitti myös liittyvänsä SPR:n käynnistämään keräykseen ja käynnisti myöhemmin vuoden 1957 maaliskuun loppuun ulottuvan oman keräyksensä.

Tampereen alaosaston hyvin fragmentaariseen arkistoon noilta vuosilta on jäänyt puheenjohtaja Lahtisen toimintakertomus vuodelta 1956. Lahtinen kirjoittaa: "Joka tapauksessa kaikille tunnetut lokakuun tapahtumat Unkarissa syksyllä 1956 vaikuttivat ainakin osittain hämäännyttävästi meidänkin osastomme työhön, siitä huolimatta että toimintamme onkin lähtenyt pohjalta, joka tunnustaa oikeutuksen kummallekin ystävyysmaalle hoitaa asiansa omalla tavallaan yhteiskuntajärjestelmien erilaisuudesta riippumatta." Unkarin tragedia lamaannutti seuran toimintaa vain hetkellisesti ja jo seuraavana syksynä seuran johdon valtuuskunta vieraili Unkarissa, mukana oli mm. seuran uusi puheenjohtaja dos. **Erkki Ala-Könni** ja varapuheenjohtaja, prof. **Kustaa Vilkuna.** Voidaan sanoakin, että ikävämmän särön seuran toimintaan lienee aiheuttanut **Josef Stalinin** kuolemaa koskeva aineisto seuran lehdessä kolme vuotta aikaisemmin keväällä 1953, mutta tuo aineisto olikin saatu valmiina suurlähetystöstä ja Unkarin kulttuurisuhteiden instituutista.

Yhdistyksemme toimintaedellytyksistä

Toimintamme lienee ollut hyvin pitkälle samanlaista kuin muissakin ystävyysseuroissa tai ylipäänsä kansalaisjärjestöissä. Toiminta ja toimintaympäristö ovat vuosikymmenien kuluessa muuttuneet, radikaalistikin, mutta vapaaehtoinen työ ja toiminnan läpinäkyvyys, mihin kuuluu myös yhdistyksen sääntöjen ja yhdistyslain noudattaminen, on ollut kaiken A ja O.

Rahapula on aatteellisten yhdistysten toiminnassa niin tuttu asia, ettei sitä ehkä tarvitsisi enempää käsitelläkään. – Tässä suhteessa erityisen merkittävää oli, että 1960-luvun loppupuolella kaupunki ryhtyi tarjoamaan kansalaisjärjestöille kohdeavustuksia. Näistä avustuksista muodostui puoleksi vuosisadaksi ns. toimintatuki, pääseura taas oli päässyt opetusministeriön jakamien kohdeapurahojen piiriin vuosikymmen aikaisemmin, vuonna 1958. Karkeasti arvioiden viime vuosikymmeninä kaupungin toimintatuki on kattanut ehkä 1/4:n vuotuisista menoista, jäsenmaksutulot puolestaan toisen neljänneksen. Loppu on kertynyt vapaaehtoisin voimin organisoiduista myyjäisistä ja muusta talkootyöstä.

Seurallamme ei ollut myöskään omia toimitiloja. Jäsentapaamisia tai yleisötilaisuuksia varten oli aina ensimmäiseksi mietittävä, missä jokin tilaisuus järjestettäisiin. 1960-luvulla, kun valtakunnallisen seuran hallitukseen kuulunut **Erkki Haapio** oli muuttanut Tampereelle ja opiskelija-asuntolasäätiön johtajaksi, myös uuden *Domus YK* -asuntolan yhteistilat, mm. *Civis-kellari,* avautuivat kokoustiloiksi, kun aiemmin oli

kokoonnuttu mm. Ol. Tuotannon ravintolassa ja työväentalolla. 1970- ja 1980-luvulla ”jäsenillat” ja pikkujoulut olivat lähes poikkeuksetta Kaupunginhotellissa. Hallitus tosin kokoontui 1970- ja 1980-luvulla Erkki Haapion puheenjohtajakaudella usein kaupungin virastotalossa, myöhemmin mm. yliopiston kansanperinteen laitoksella ja kiinteistönvälittäjinä toimineiden Hillevi ja Jarmo Mustosen yrityksen tiloissa. Tilaongelma poistui, kun Tampereen kaupunki kulttuuritoimenjohtaja **Lassi Saressalon** aloitteesta vuokrasi 1998 alussa Suvantokadulta Pirkkalan tuomiokunnan käytössä olleet tilat ja luovutti ne ystävyysseurojen käyttöön. Se oli kauaskantoinen sekä toimintaa tehostava ja jäntevöittävä ratkaisu. Tällä hetkellä noin 25 yhdistystä ja ystävyysseuraa käyttää tiloja toimistonaan ja tilaisuuksien järjestämiseen.

Seuran johdolle ja toimistolle vapaaehtoisuuteen perustuvan kansalaisjärjestön osastojen toiminnan ohjaaminen on hienovaraista työtä, jota on tehty eri aikoina eri tavoin, mutta ei koskaan ”käskyttämällä”. Esimerkiksi toiminnan alkuvuosina toimiston silkkipaperille monistetut kirjeet kolmen paikallisyhdistyksen puheenjohtajille olivat ”toverillisuudestaan” huolimatta vain kohteliaita toimintaehdotuksia. 1950- ja 1960-luvulla järjestettiin kesäisin viikonloppuretkiä, joiden organisointivastuu oli paikallisella osastolla; niiden yhteydessä saatiin kuva vallitsevasta tilanteesta ja voitiin keskustella myös toiminnan kehittämisestä. Mielialoja on voitu tutkailla lokakuisissa neuvottelukokouksissa tai nykyisillä neuvottelupäivillä. Seuran johdon ja suurlähetystön edustajat ovat olleet tervetulleita ja arvovaltaisia vieraita vuosikokouksissa, jotka antavat johdolle kuvan myös yhdistyksen aktiivisuudesta. – Tietoa oli siis saatavilla, mutta “piristysruiskeita” oli vaikea antaa, vaikka tarve saattoi joskus olla ilmeinen.

Toiminnasta tiedottaminen

Yhteys jäsenkuntaan on ollut yhdistystoiminnassa aina tärkeä. Toiminnan tarkoituksena oli 1950-luvun alussa tehdä uutta sodanjälkeistä Unkaria ja sen kulttuuria, yhteiskuntaa ja talouselämää tunnetuksi. Seuran toimisto ehdottikin, että tässä työssä käytettäisiin hyväksi seinälehtiä. Kuvat ja lyhyt teksti sijoitettaisiin vajaan neliömetrin kokoiseen ilmoituskaappiin vilkasliikenteisen kadun varrelle. Yhdistyksellämme ei tainnut tällaista seinälehtitoimintaa olla, vaikka Helsingistä saatiin jopa ylimalkaiset piirustuksetkin.

1950-luvun puheenjohtajamme Saga Lahtinen kertoi eri yhteyksissä Helsingin toimistolle, että parasta mainosta seuralle ja sen toiminnalle oli puheenvuoron saaminen eri järjestöjen tilaisuuksissa. Niissä voitiin kertoa esimerkiksi omista matkakokemuksista. Lahtinen saikin kertoa useaan otteeseen vuonna 1955 tapahtuneesta Unkarin-matkastaan, jonka seura oli osastojen edustajille järjestänyt.

Paikallisyhdistykset saattoivat myös lainata Helsingistä Unkarista kertovaa materiaalia, aluksi valokuvanäyttelyjä eri teemoista (esim. työläisten ja merkkihenkilöiden elämästä), sitten rainoja ja pian myös kaitafilmejä, joita pienissäkin, usein kodeissa järjestetyissä tilaisuuksissa voitiin esittää. Erityisesti 1950-luvulla esityspaikkana

Tampereella saattoi olla jonkin ammattiyhdistyksen kerhotila.

Hallituksen on kuitenkin jollakin keinoin pidettävä kaikkina aikoina jäsenistö ”näpeissään”. Suunnitelluista aktiviteeteista pitää kertoa, jotta väki saadaan paikalle. 2–3 kertaa vuodessa lähetettävästä jäsentiedotteesta tuli vakiintunut tiedotustapa. Vuosikymmeniä se tuli jäsenkunnalle kirjeenä, neljännesvuosisata sitten otimme käyttöön oman, 4 kertaa vuodessa ilmestyvän lehden ja viisi vuotta sitten oman facebook-sivun, josta on vastannut lähinnä **Zita Székely**. Yhdistyksemme oli – silloisen jäsenemme, **Jyrki Halosen** ansiosta – internetissä ennen kuin pääseura, mutta sitten vauhtimme pysähtyi. Oma www-sivumme on päivittynyt jälleen viimeiset viisi vuotta. ”Etanaposti”, kuten jotkut sanovat, osoittautui tosin jälleen käyttökelpoiseksi, kun lähetimme kutsut tähän vuosijuhlaamme!

Unkarin kielen opiskelu

Monilla yhdistyksemme jäsenillä on ollut ja on nykyisinkin intressi unkarin kielen opiskeluun. Toivottu kielitaidon taso on taas kiinni tarjolla olevasta opetuksesta ja aikaresurssista sekä tietysti omasta motivaatiosta.

Unkarin kielen opiskeluun seura rohkaisi jo 1950-luvulla. Aluksi – vuonna 1954 – seuralla oli tarjolla alayhdistysten jäsenille kirjekurssi, jonka tehtävät tarkisti pastori **Lajos Garam**. Toden teolla opiskelu lienee Tampereella alkanut vasta 1960-luvulla. Aluksi opiskeltiin vuonna 1964 lehtori I**stván Nyirkosilta** Helsingin yliopistosta saadun magnetofoninauhan avulla. Vuodesta 1966 lähtien yhdistyksellämme oli kuitenkin oma opettaja, ekonomi **Ulla-Sirkka Kontio.** Aluksi opiskelu tapahtui yhdistyksen sisäisenä kielikerhotoimintana. Syksyllä 1968 opetus yhdistyksemme aloitteesta siirtyi Tampereen Työväenopiston ohjelmaan ja sielläkin opettajana toimi 1980-luvun lopulle saakka Ulla-Sirkka Kontio. Hänen jälkeensä opettajina ovat olleet mm. **Mária Uliczki-Peltola** ja **Beáta Vihriälä.** Viime vuosina Tampereen työväenopisto ja Ahjolan kansalaisopisto ovat noudattaneet työnjakoa. Ahjolassa opettajina ovat olleet aiemmin **Mária Balogh ja Ágnes Bodor.** Tällä hetkellä Ahjolan kansalaisopistossa on tarjolla jatko- ja kertauskurssi opettajanaan **Gabriella Csonka-Müller.**

Vuosikymmen sitten unkarin opiskelu oli vuosia **Martti Kalmarin** kotona kokoontuneen harrastajaryhmän varassa. Melkoinen yritys oli 1990-luvun alussa kahtena vuonna yhteistyössä Tampereen kesäyliopiston kanssa järjestetty unkarin kielen valtakunnallinen intensiivikurssi, joka syntyperäisten opettajien johdolla jakautui aluksi kahteen ja toisena vuonna kolmeen tasoryhmään.

Unkarin kielen taito ja tulkkaus oli Tampereen ja Miskolcin suhteissa virallisessakin kanssakäymisessä välttämätöntä 1980-luvun loppupuolelle saakka; ystävyyskaupunkisuhdehan oli solmittu Miskolcin kanssa vuonna 1963. Em. Ulla-Sirkka Kontio ja **Anja Peura** (sekä mm. **Pekka Kuusela**) toimivat usein tulkkeina. Vähitellen ja erityisesti vuoden 1989 järjestelmänmuutoksen jälkeen tulkkausavun tarve on vähentynyt. Samoin on hävinnyt aiempi ”portinvartijan” roolimme. Jos joku lähti aiemmin Unkariin tai joku tuli Unkarista Tampereelle, se ei tapahtunut meidän tietämättämme, sillä jossain vaiheessa meihin

oltiin yhteydessä tai pyydettiin tulkkaus- tai muuta asiantuntija-apua. Muuttunut tilanne kertoo sekä unkarilaisten että suomalaisten lisääntyneestä kielitaidosta – mutta lähinnä englannin kielen taidosta!

Toiminnan arkea ja menestyksiä, *highlights*

Tietysti tarvitaan myös aatteen paloa ja uskoa asiaan, muutoin toiminta muuttuu hampaat irvessä tapahtuvaksi puurtamiseksi. Työn ohella tarvitaan myös niitä paljon puhuttuja onnistumisen elämyksiä, tänään sanottaisiin kai highlights. Mitä sellaisia voisi listata eri vuosikymmeniltä? Mitä on nähty ja kuultu, mitä on tehty?

On organisoitu Debrecenin kansantanssiyhtyeen vierailu 1964; Pécsin Bóbita -nukketeatterin vierailu; Unkarin valtion nukketeatterin vierailu; Nykypäivän Unkari -luentosarja työväenopistossa; on järjestetty unkarin kielen intensiivikursseja; on järjestetty tanssitupia ja ohjattuja kansantanssiharjoituksia; on kuultu ja nähty lukuisia mustalaisorkestereita, lukuisia kansanmusiikkiyhtyeitä, lukuisia kansantanssiryhmiä, on toteutettu Unkarin radion lapsi- ja nuorisokuoron vierailu Tampereella 1965; on nautittu Budapestin operettiteatterin laulajien vierailuista ja taidemusiikista 1980-luvulla; erilaisten yhtyeiden ja orkesterikokoonpanojen vierailuista,1990-luvulla ryhmä Kolozsvárin oopperan tähtiä vieraili Tampereella. jne. jne. Edelleen on järjestetty unkarilaisen ruoan kursseja vuodesta 1968 lähtien; on järjestetty lukuisia luento- ja esitelmätilaisuuksia, näyttelyitä ja taidenäyttelyitä, unkarilaisten elokuvien matineanäytöksiä ja mm. **Aino** ja **Markku Tuutin** organisoimina unkarilaisen elokuvan viikkoja jne.; viimeisin elokuvaviikko toteutettiin 1994 Arthouse Niagarassa.Viime vuosina elokuvia, joihin ansiokkaasti yleisön on johdattanut **Tapio Peltola,** on katsottu Suvantokadun tiloissa DVD-tallenteina.

Huhtikuun alkuun sisältyi seuran ja erityisesti suurlähetystön kannalta merkittävä päivä: 4. huhtikuuta eli Unkarin fasismista vapautumisen vuosipäivä. Tuon päivän ympärille sijoittui merkittäviä Unkarin kulttuuria esitteleviä vierailuja, josta pian kehkeytyi ”Unkarin viikko” tai ”Unkarin kulttuurin viikko”. Helsinkiin ja alaosastojen vieraaksi saatiin kokoonpanoja, jota tekivät tutuksi unkarilaista taidemusiikkia, kansanmusiikkia ja -tanssia sekä mustalaismusiikkia. Järjestettiin elokuvaviikkoja ja elokuvapäiviä ja valokuva- sekä taidenäyttelyitä, yliopistot saivat unkarilaisia luennoitsijavieraita, jota esiintyivät myös seuran osastoissa.

Viikon aktiviteetit aikataulutettiin niin, että myös alaosastot saattoivat hyödyntää niitä toiminnassaan. Vuodesta 1967 lähtien viikko on myös ”jalkautunut” pääkaupungin ulkopuolelle siten, että ne kaupungit, joissa Suomi-Unkari Seuran alaosasto toimi ja joilla oli mahdollisesti ystävyyskaupunki Unkarissa, saivat vuorotellen toimia viikon pääjuhlan isäntinä. 1960-luvun loppupuolella ei enää puhuttu Unkarin [fasismista] vapautumisen vuosipäivästä vaan Unkarin kansantasavallan kansallispäivästä ja Unkarin kansallispäivän juhlasta.Itse asiassa 15.3. eli vuoden 1848 vallankumouksen alkamispäivä alkoi nousta 1970-luvulla ”kilpailevaksi” merkkipäiväksi. Jokakeväisestä Unkarin kulttuurin viikosta ei ole luovuttu vuoden 1989 jälkeenkään, vaikka

4. huhtikuuta ei enää ole merkkipäivä eikä 15. maaliskuutakaan ole tärkein kansallinen merkkipäivä.

Toiminnan alkuvuosikymmenet Tampere, kuten muutkin paikalliset osastot, olivat seuran toimiston ja Unkarin suurlähetystön sekä Unkarin kulttuurisuhteiden instituutin välittämän ohjelmatarjonnan ja aineiston varassa. Toimistossa suunniteltiin taiteilijoiden kiertueaikataulut yhdessä paikallisosastojen kanssa. 1950-luvulla elokuvateatterit täyttyivät matineanäytösten yleisöstä. 1960-ja 1970-liuvulla Sampolan juhlasali saattoi täyttyä kansanmusiikki- ja kansantanssiyhtyeiden esitysten seuraajista, 1980-luvulla poikkeuksellisesti jopa Pyynikin palloiluhallikin. 1990-luvulla paras tapa saada kansanmusiikkiyhtyeelle kuulijoita, oli kuitenkin maksaa kustannukset, kuten esiintyjien majoitus ja päivärahat yhdistyksen kassasta, ja tarjota esiintymiset ilmaiseksi paikallisissa kouluissa.

Yhdistyksellämme ei ole viime vuosikymmeninä ollut rahkeita toimia ”ohjelmatoimistona”, joka vuokraisi esiintymistilat, järjestäisi mainonnan paikallisissa lehdissä ja organisoisi lipunmyynnin ja vastaisi esiintyjien majoituksesta. Suuren kaupungin monipuolisen kulttuuritarjonnan kääntöpuoli tuli tällä tavoin tutuksi. On ollut pakko laskea, mihin yhdistyksellämme on varaa, sillä pääsylipputulot eivät ole olleet enää realistinen rahoituskeino.

Toisaalta ”omavaraisuus” ja itsenäinen toiminta on viime vuosikymmeninä jatkuvasti lisääntynyt. Pystymme itsenäisesti rekrytoimaan esiintyjiä kuten luennoitsijoita. Osaajia niin tieteen kuin taiteenkin alalta löytyy myös Tampereelta ja jopa ”oman väen” joukosta, joskus jopa sponsoreitakin.

Eräs viime vuosien merkittävä saavutus oli – **Magdolna Kovácsin, Irmeli Kniivilän** ja **Tenho Takalon** ansiosta – Tampereen historiasta kertovan sarjakuvakirjan kääntäminen unkariksi ja julkaiseminen yhteistyössä Museokeskus Vapriikin kanssa. Tarkoitus oli tarjota miskolcilaisille nuorille tietoa Suomesta ja ystävyyskaupungista nimenomaan nuorisoa kiinnostavalla tavalla.

Merkittäviä toimijoita

Yhdistyksemme ensimmäinen puheenjohtaja oli Kuuno Honkonen (1951–1953); hänen jälkeensä Saga Lahtinen (1953–1963) ja Pekka Kangas (1963–1971). Koulutuspäällikkö **Erkki Haapion** kausi kesti lähes kaksi vuosikymmentä (1971–1988). Häntä seurasivat **Anja Peura** (1988–1991), **Tenho Takalo** (1991–2011) ja vuodesta 2011 lähtien **Irmeli Kniivilä.**

Saga Lahtinen oli yhdistyksemme ensimmäinen sihteeri. Ainakin vuosina 1953 ja 1954 sihteerinä toimi **Tuula Peltonen**, mutta hänen jälkeensä sihteerin tehtävät kiersivät hallituksen piirissä. Toimintavuoden 1962 sihteerinä oli **Edit Lähdesmäki**, seuraavana vuonna, 1963 **Jaakko Luoma** ja vuonna 1964 edellisvuonna puheenjohtajan tehtävistään luopunut Saga Lahtinen palasi sihteeriksi.

Vuonna 1966 sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi valittiin Ulla-Sirkka Kontio. 1970-luvulla pisimpään sihteerinä oli ”elokuvaentusiasti” **Aino Tuutti,** 1980-luvun sihteeri oli puolestaan **Timo Valkiala**, hänen jälkeensä vuodesta 1988 Tenho Takalo, vuodesta 1991 lähtien kaksi vuosikymmentä **Eija Kukkurainen** sekä 2011 lähtien **Laura Panula.**

Hallituksen uskollisia jäseniä ja työmyyriä ovat olleet eri aikoina pitkään rahastonhoitajana (nyk. taloudenhoitajana) toimineet Ulla-Sirkka Kontio, **Kaija Mastomäki** ja **Marjut Huhtinen**. Erityisesti haluan mainita tässä yhteydessä **Vuokko Kivisaaren**, joka toimi kaksi vuosikymmentä yhdistyksemme varapuheenjohtajana. Hän organisoi monelle unkarilaisryhmälle iltaohjelman työpaikalleen, Tampereen yliopiston Kansanperinteen laitokselle, jossa useimmiten taisi olla läsnä myös laitoksen johtaja prof. **Erkki Ala-Könni**, joka oli toiminut valtakunnallisen seuran puheenjohtajana vuosina 1957–1959 sekä sen jälkeen pitkään varapuheenjohtajana.

Mainitsen vielä toistamiseen Pekka Kuuselan ja Timo Valkialan, joiden kynästä tamperelainen ”printtimedia” sai erityisesti 1980-luvulla monet Unkaria koskevat juttunsa, sekä **Veikko Sinisalon,** joka 1950-luvun alusta asti on esiintynyt monissa yhdistyksemme tilaisuuksissa. Viimeisen kerta oli vuonna 1989, kun yhdessä Tampereen kamariyhtyeen kanssa keräsimme varoja Transilvaniasta lähteneiden unkarilaispakolaisten hyväksi.

Kuriositeettina voisi mainita, että vuonna 1953 yhdistyksemme jäseneksi liittyi **Kaleva**-kansantanhuyhtye, joka sitten esitteli taitojaan yhdistyksen tilaisuuksissa. Järjestipä yhdistyksemme vuonna 1953 ohjelmallisen iltamankin Hauholle Suomen pienviljelijäin liiton valtakunnalliseen kesätapahtumaan, jonka yhteyteen Suomi-Unkari Seura oli organisoinut myös unkarilaisten käsitöiden näyttelyn. – Myös **Sopasen sisarukset** kanteleineen esiintyivät 1960-luvulta lähtien joissakin tilaisuuksissa.

Idealismia, mutta ei ideologiaa

Yhdistyksemme hallitus on ollut varsin laaja ja ehkä laajapohjainenkin. Jotkut ovat halunneet seurata poliittisten voimasuhteidenkin toteutumista yhdistyksessämme. Viimeisen 30 vuoden aikana en ole havainnut, että tämä olisi ollut erityinen huolenaihe kenellekään. Osasyynä tähän lienee ollut se, että yhdistyksemme nimenomaisena tavoitteena on ollut suhteiden vaaliminen Unkariin ja unkarilaisiin ja tässä työssä suomalaisten toimijoiden yhteiskunnalliset näkemykset ovat olleet toissijaisia.

Toissijainen on ollut myös Unkarissa vallitseva yhteiskuntajärjestelmä ja kulloinenkin hallitus. En esimerkiksi ole kyennyt palauttamaan mieleeni, että poliittisilta näkemyksiltään toisistaan aika etäällä olleet Pekka Kangas ja Ulla-Sirkka Kontio olisivat olleet eri mieltä jostakin yhdistyksen asiasta ja molemmat puhuivat aina toisistaan selvästikin toista arvostaen.

Jokainen jäsen on toki saanut pitää yhteiskunnallisen vakaumuksensa, mutta alusta asti – olihan se myös perustamisvaiheen strategia – selvästi vasemmistolaiset aktivistit pyrkivät rekrytoimaan seuraan jäseniä ja toimihenkilöitä kaikista yhteiskuntaryhmistä, jos kohta keskeiset tehtävät haluttiinkin ensi vuosikymmeninä pitää omissa käsissä. – Toisaalta luottamustehtävistä ei liene syntynyt vakavaa kilpailua, eihän ollut keskenään kilpailevia leirejäkään.

Jäsenkunta

Jäsenmäärässä on ollut nousuja ja laskuja,

suhdanteet ovat vaihdelleet, joskin ilman dramatiikkaa. Toisaalta jäsenmäärätiedot eivät ole yksiselitteisiä. Innostus oli joka tapauksessa suurta seuran perustamisvaiheessa. Ensimmäisen toimintavuoden lopussa jäseniä oli Tampereella 219 ja vuoden 1953 lopussa eli 3. toimintavuoden päättyessä 241. Tosin jäsenmaksunsa maksaneita oli perustamisvuoden 219:sta vain 43 % ja vuoden 1953 jäsenistä 36 %. Tampere oli selvästi kovakorvaisin, sillä seuran muissa osastoissa jäsenmaksunsa maksaneiden osuus oli 50 ja jopa 70 % jäsenkunnasta. Vuoden 1954 lopulla jäsenmaksunsa maksaneiden osuus 240 jäsenestä oli 42 %, mutta samalla noin 1/4:n jäsenkunnasta katsottiin eronneen jäsenmaksujensa laiminlyönnin takia. (Helmikuun lopussa 1955 kerrottiin seuran toimistolle lähetetyssä kirjeessä, että jäsenmaksunsa vuodelta 1954 oli maksanut yhteensä 50 henkeä.)

Toisaalta Pekka Kangas muisteli yhdistyksen alkuvuosia käsitelleessä katsauksessaan vuonna 1975, että alimmillaan jäsenmäärä olisi ollut vuonna 1969, jolloin [ilmeisesti jäsenmaksunsa maksaneita] jäseniä oli vain 69. Tästä kuitenkin alkoi kasvava tai nouseva trendi, mihin osaselityksenä ovat olleet 3-vuosittain valtakunnallisesti toteutetut ystävyysviikot eli ”ilmasillat” vuodesta 1967 lähtien sekä ylipäänsä vähittäinen lentomatkojen halpeneminen. Molemmat toivat seuraan ja yhdistykseemme uusia jäseniä.

Voidaan arvioida, että sekä oman yhdistyksemme jäsenmäärän että seuran kokonaisjäsenmäärän kehitys oli pysähtynyt 1950-luvun loppupuolella noin vuosikymmeneksi. Oman yhdistyksemme osalta jäsenmäärä jäi noin 200 jäseneen ja valtakunnallinen jäsenmäärä noin 1000—1200 jäseneen. Vuosittaiset muutokset jäsenmäärissä eivät kerro niinkään poikkeuksellisista muutoksista uusien jäsenten määrissä vaan pikemminkin siitä, miten kevyellä tai ankaralla kädellä jäsenrekisteristä kulloinkin siivottiin jäsenmaksunsa laiminlyöneet. Seuran kokonaisjäsenmäärän hitaaseen kasvuun vaikutti myös se, että uusia paikallisosastoja perustettiin 1950-luvun alun jälkeen vasta 1958, kun Jyväskylä sai osastonsa. 1960-luvulla vauhti kiihtyi, syntyivät Kuopion (1961), Riihimäen (1964) ja Vaasan (1967) osastot sekä 1968 Hämeenlinnan, Mikkelin ja Oulun osastot.

Vuonna 1975 yhdistyksessämme oli em. Pekka Kankaan laatiman suppean katsauksen mukaan lähes 250 (236) jäsentä. 1980-luvulla jäsenmäärä saattoi kasvaa vuosittain parillakymmenellä, mutta vastaavasti osa vanhoista jäsenistä siirtyi muiden harrastusten pariin. Vuosikymmenen loppupuolella jäsenmäärämme ylitti 300, mutta luvussa mukana oli myös passiivisia jäseniä, jotka olivat vuosia laiminlyöneet jäsenmaksunsa. 1980-luvun lopun maailmanpolitiikan muutokset heijastuivat yhdistyksemme toimintaan lievänä jäsenkatona, kun joitakin jäseniä siirtyi Viro-yhdistyksiin.

Yksin postituskustannusten takia jäsenrekisteriä oli pakko siivota ja ”kuolleet sielut” poistettiin määräajoin. Näiden toimenpiteiden seurauksena 2000-luvulle siirryttäessä aktiivijäsenten määrä putosi noin 200:een ja tällä hetkellä ”maksavia asiakkaita” on noin 160. – Asiakirjojen ja haastattelujen mukaan aktiivista jäsenhankintaa ei ole koskaan harrastettu, mutta erityisesti hallituksen jäsenet lienevät seurailleet ”sillä silmällä”, kuka esim. työelämän yhteistyökumppaneista voisi olla kiinnostunut yhdistyksemme toiminnasta.

Matkat Unkariin ja Unkarista

Voisi luulla, että tamperelaiset Unkarin-ystävät ovat käyneet Unkarissa tämän tästä. Näin ei kuitenkaan ole tapahtunut. 1950-luvulla lentomatkat olivat vielä kalliita. Ilmeisestikin seuran ensimmäinen laajapohjaisempi matka tehtiin bussilla vuonna 1955, tosin jo osastojen neuvottelukokouksessa syksyllä 1954 Saga Lahtinen oli esittänyt, että seura ryhtyisi selvittämään turistimatkojen järjestämistä Unkariin. Tampereelta tällä matkalla oli mukana vain puheenjohtaja Lahtinen, joka saikin myöhemmin kertoa matkakokemuksistaan monen tamperelaisyhdistyksen kokouksessa. Seuran toinen turistimatka lienee järjestetty 1958.

Vuonna 1967 seuran varapuheenjohtajiin kuulunut Ele Alenius oli mukana ideoimassa Unkarin Isänmaallisen kansanrintaman edustajien kanssa kahdenvälisiä Ilmasiltamatkoja tai Ystävyysviikkomatkoja*, joiden tavoitteena oli tutustua kohdemaahan ja sen yhteiskuntaan tavallisia turistimatkoja syvällisemmin, mitä Saga Lahtinenkin oli toivonut runsas vuosikymmen aikaisemmin..

*) Ilmasilta-nimitys lienee saatu tuolloin suositusta televisio-ohjelmasta, jonka juontajana oli Niilo Tarvajärvi. Matkat aktualisoituivat, kun 1967 haluttiin juhlistaa Suomen 50-vuotista itsenäisyyttä. Matkoja valmistelemassa oli laajapohjainen valtuuskunta, jonka puheenjohtaja oli prof. Väinö Kaukonen. Juhlavuoden matkat onnistuivat erinomaisesti ja toimintaa päätettiin jatkaa siten, että Suomi-Unkari Seura ottaisi vastuun seuraavan matkan valmistelusta vastaavan valtuuskunnan kokoamisesta. – Suomi-Unkari Seura ei siis ollut ystävyysviikkomatkojen aloitteentekijä.

Matkan osanottajat tutustuisivat aluksi pääkaupunkiin, minkä jälkeen joukko jakaantuisi ja kukin ryhmä jatkaisi vierailua tutustumalla ystävyyskaupunkiinsa. Tällä oli ratkaiseva vaikutus seuran jäsenten matkojen lisääntymiseen ja myös jäsenmäärän kasvuun. Matkajärjestelyistä vastasi matkatoimisto ja laajapohjainen valtuuskunta, jossa useimmat puolueet – ja vuodesta 1979 lähtien lopulta kaikki eduskuntapuolueet – olivat edustettuna.

Ensimmäinen ystävyysviikkomatka toteutettiin siis 1967, mutta minulla ei ole tietoa, milloin ja missä määrin tamperelaiset alkoivat osallistua matkoille; Tampereen ja Miskolcin ystävyyskaupunkisuhdehan oli luotu 1963. Ensimmäinen yhdistyksemme oma viikonloppumatka lentäen toteutettiin syksyllä 1974. Ulla-Sirkka Kontio oli tuolloin stipendiaattina Unkarissa ja toimi matkalaisten oppaana ja tulkkina. Tuota viikonloppumatkaa seuranneen neljännesvuosisadan aikana yhdistyksemme toteutti ”omin päin” useita ryhmämatkoja. Budapestin ohella kohteena oli myös Miskolc. Vastaavasti saimme vieraita tai vastavierailuja Miskolcista.

Itse asiassa Budapest oli jo 1960-luvun lopussa valikoitunut suosituksi seuramatkakohteeksi ja yhdistyksemme yksittäisten jäsenten ja ryhmienkin oli helppo matkustaa muiden turistien mukana haluamanaan ajankohtana. Tamperelaisten matkaohjelman suunnittelua helpotti olennaisesti se, että Miskolcissa oli henkilöitä, kuten **József Breitenbach** ja **Imre Polyák**, jotka vastasivat käytännön järjestelyistä Unkarissa. Vaivojaan säästämättä nämä ja heidän jälkeensä monet muut ovat pyrkineet toteuttamaan toiveitamme ja ehdottamaan vierailukohteita

erityisesti Koillis-Unkarissa, mutta myös Budapestissa ja sen ympäristössä. Miskolcilaisten ystävien ja tuttujen – tai tulevien ystävien ja tuttujen – muodostama ”vastaanottokomitea” oli tavallisesti odottamassa jo Ferihegyn lentokentällä.

Vuosi 1989 oli käännekohta

Maailma muuttuu ja ihmisten tarpeet muuttuvat. Saimme havaita, että viime vuosituhannen lopulla ryhmämatkoja kohtaan tunnettu kiinnostus alkoi hiipua. Suomalaisille perhemajoitus ei enää riittänyt, vaikka se unkarilaista osapuolta olisi halpuutensa takia tyydyttänytkin. Aluksi monet halusivat perhemajoituksen asemesta hotelliin. Vähitellen ryhmämatkojen tilalle tulivat pienryhmät ja räätälöidyt omatoimimatkat. Viime vuosina itse kukin on saanut olla oma matkanjärjestäjänsä ja matkaoppaansa. Myös yhteydenotot vähenivät, kun Unkariin lähtevät etsivät haluamansa tiedot internetistä. Itse Unkarikin alkoi eurooppalaisena maana olla monelle ”liian lähellä”.

Vuonna 1989 tapahtui itäisessä Keski-Euroopassa kylmän sodan järjestelmän romahdettua suuri muutos, jota Unkarissa olemme tottuneet kutsumaan järjestelmänmuutokseksi. – Tuon muutoksen jälkeen monet Unkarin-ystävät havaitsivat, että eräät aiemmat yhteistyökumppanit olivat hävinneet julkisista tehtävistään. Vallitseva poliittinen järjestelmä oli ollut suomalaisille sivuseikka, yhteistyötä oli tehty unkarilaisten kanssa ruohonjuuritasolla.

Kesti hetken ennen kuin nykyinen demokraattinen ja monipuoluejärjestelmään perustuva Unkari ymmärsi, että se työ jota olimme toisiimme tutustumalla vastavuoroisten vierailujen aikana tehneet, oli ollut juuri sitä kansalaisyhteiskunnan rakentamista, joka Unkarissa oli alkamassa. Saavutettuja tuloksia ei kannattanut väheksyä eikä hylätä. Ystävyyskaupunkien keskinäinen vuorovaikutus on hyödyttänyt molempia osapuolia sekä ystävyysseuroja kummassakin maassa. Tätä pian 50-vuotiasta ystävyysviikkomatkojen käynnistämää traditiota on edelleenkin pyritty pitämään yllä vuoroin Suomessa ja Unkarissa järjestettyjen ystävyyskuntakokousten muodossa.

Toisaalta Suomi kiinnostuksen kohteena ja pohjoisena talouden, koulutuksen ja tasa-arvon esimerkkimaana alkoi menettää Unkarissa ”lumoaan” 1980-luvun loppupuolella eli sitä mukaa kuin unkarilaiset pääsivät matkustamaan vapaammin. Ryhmän kokoaminen Suomen matkaa varten alkoi käydä haasteelliseksi. Miskolcilaisetkin löysivät muita kohteita: läntisten naapureiden eli Itävallan, Saksan ja Italian ohella myös Tunisia, Egypti, Turkki ja Kreikka kiinnostivat yhä useampia. Muutos on merkinnyt myös sitä, että yhteistyön vaalijoiden joukko Miskolcissa on kaventunut. Tärkeimpiä ovat tietysti nykyisten Suomen-ystävien, *Miskolci magyar-finn baráti kör,* puheenjohtaja **Tamás Farkas** ja sihteeri **Enikő Órás,** joka tänäänkin on kanssamme. Monille meistä kertyi vuosien ja vuosikymmenten aikana miskolcilainen ystäväpiiri, jonka keskeisiä hahmoja ovat olleet muiden muassa em. Breitenbach ja Polyák sekä mm. **Antal Ruprecht, Zsuzsa Ács** (eli silloinen rva Bogdányi), **István Földi, Judit Nagy** ja **Anikó Urbán**, vain muutamia mainitakseni.

Suomi-Unkari Seura – sillanrakentaja muiden mukana

Emme ole missään vaiheessa voineet monopolisoida tamperelaisten Unkari-suhteita eikä se ole ollut tarkoituskaan. Aloitekykyiset ja aktiiviset tahot ovat löytäneet yhteistyökumppaninsa oma-aloitteisesti, jos kohta olemme erityisesti toiminnan alkuvuosikymmeninä voineet tässä ”etsinnässä” auttaakin. Monilla tamperelaiskuoroilla on nykyisin yhteistyötä unkarilaiskuorojen kanssa. Vaikka oma yhdistyksemme ei ole harrastanut urheilua, on esim. **Tampereen Työväen Uimarit** eli TaTU tehnyt yhteistyötä miskolcilaisten uimarien kanssa useita vuosikymmeniä, ja tässä työssä jäsenemme **Aino** ja **Rauno Erenius** ovat olleet mukana. Nyrkkeilijöiden arvostamaan Tammer-turnaukseen on säännöllisesti osallistunut myös Unkarin joukkue. Tamperelaiset **Hillevi** ja **Jarmo Mustonen** aloittivat Unkarinmatkojen järjestämisen 1990-luvun alussa tukikohtanaan Mátra-vuoriston etelärinteellä sijaitseva Domoszló, jonne he rakensivat myös majoitustilat. Samainen Domoszló sai lisää suomalaisasukkaita, kun tamperelainen **Mattssonin** perhe hankki sieltä itselleen ja perustamalleen **Domoszló-seuralle** tukikohdan ja kesäkodin.

Edellä mainittujen lisäksi on, kun olemme täällä Kalevan kirkon suojissa, syytä nostaa esille vielä yksi taho, joka aivan liian harvoin mainitaan, kun puhutaan Unkaria kohtaan tunnetusta sympatiasta, nimittäin Unkarin ja Suomen luterilaisen kirkon yhteistyö ja opiskelijavaihto.* Nuoret unkarilaiset teologit vierailivat 1930-luvulla suomalaisissa seurakunnissa ja kertoivat kotimaastaan ja ”sukulaiskansasta”. Nämä opiskelijat olivat monille maaseudun suomalaisille ensimmäisiä ulkomaalaisia, joita he eläessään näkivät, ja ensivaikutelma oli usein positiivinen.

Vaikka yksittäisiä vierailuja oli sodan jälkeen puolin ja toisin, kesti kuitenkin 1960-luvun lopulle ennen kuin sosialistisen Unkarin luterilainen kirkko ja Suomen kirkko solmivat uudelleen viralliset yhteydet, jotka jatkuvat edelleenkin elinvoimaisina. Kirkkojen vastavuoroinen yhteistyö näkyi ja näkyy myös julkaisutoiminnassa ja vaikkapa virsikirjassamme.** Monet keräykset ja kolehdit on toteutettu uusien kirkkojen rakentamiseksi tai esim. urkujen hankkimiseksi. – Kalevan seurakunnalla on ollut myös oma Unkari-piirinsä, joka kielenopiskelun ohella aluksi **Paavo Viljasen**, sitten mm. Ulla-Sirkka Kontion ja **Simo Kohon** tuella on vaalinut yhteyksiä unkarilaiseen Sárszentlőrincin seurakuntaan.

*) Vuosina 1927 – 1944 noin 20 unkarilaista teologia tai teologian opiskelijaa opiskeli vuoden Suomessa ja päinvastoin. Teologian ohella Suomessa opiskeltiin tehokkaasti ja menestyksekkäästi myös suomen kieltä. Monet unkarilaisopiskelijat kiersivät suomalaisten opiskelutoveriensa kanssa eri puolilla maata, usein näiden kotipaikkakunnilla, ja pääsivät osallistumaan käytännön seurakuntatyöhön, myös pitämään saarnoja ja käymään seuroissa.

**) Mm. hartauskirjoja ja saarnakokoelmia käännettiin, saarnoja ja julkaistiin uskonnollisissa lehdissä. Suomalaisessa virsikirjassa on unkarilaisia virsiä ja päinvastoin. – Viimeisimmässä virsikirjan uudistustyössä oli mukana runoilija Anna-Maija Raittila, joka on kääntänyt unkarista monia virsiä ja sekä uskonnollista että maallista runoutta suomeksi.

Nykyisin useilla tamperelaiskouluilla on osana kansainvälistä toimintaansa ulkomaisia yhteistyökouluja mm. EU:n Comenius-ohjelman kautta ja näiden kumppaneiden joukossa on myös unkarilaisia kouluja. Näiden yhteyksien hankkiminen on yleensä tapahtunut täysin itsenäisesti.

Yhteistyökumppanit

Meillä on ollut vuosien saatossa monia yhteistyökumppaneita. Toisten kanssa yhteistyö jatkuu, joidenkin kanssa se on hiipunut. Voisi sanoa: Aika aikaa kutakin! – Tärkein tietysti on aina ollut pääseura ja sen toimihenkilöt sekä näiden ohella, joskin etäämpänä, Unkarin suurlähetystö. 1950-luvulle leimallisia olivat eräät ammattiosastot ja taustaltaan kansandemokraattiset yhdistykset. 1960-luvun loppupuolelta lähtien Tampereen kaupunki ystävyyskaupunkisuhteen solmimisen ja toiminta-avustusten muodossa tuli yhä tärkeämmäksi. 1980-luvulla mukaan tuli Unkarin kulttuuri- ja tiedekeskus uutena toimijana ja vuodesta 1993 lähtien Suomen unkarilaisten yhdistys, *Finnországi magyarok egyeszülete*. Kalevan seurakunta on ollut viime vuosikymmeninä monta kertaa ystävä hädässä, kun on etsitty edustavia ja edullisia tiloja konsertteja ja juhlia varten. Yhteistyötä on tehty myös paikallisen kauppakamarin ja nuorkauppakamarin kanssa silloin, kun teemana on ollut itäinen Keski-Eurooppa.

Alueellinen yhteistyö Tampereen, Valkeakosken ja Lempäälän Suomi-Unkari Seurojen kesken on nuori toimintamuoto, jossa kaikki voittavat, sillä toisiltaan voi aina oppia jotakin uutta. Olemme vastavuoroisesti osallistuneet toistemme järjestämiin tilaisuuksiin ja joskus Tampere on antanut ohjelma-apuakin. – Tampereen kouluille on tarjottu asiantuntija-apua Koulujen Unkari-viikoilla, joita seura on järjestänyt neljän vuoden välein vuodesta 1984 lähtien. Tässä työssä olemme olleet mukana vaihtelevalla menestyksellä.

Unkari – pysyvä kiinnostuksen kohteemme

Hyvät kuulijat, maailma ympärillämme muuttuu ja samalla muuttuu oma elämämme. Myös vapaa-ajan viettotavat niin kotona kuin kodin ulkopuolella muuttuvat. Niin globalisaatio työelämässä kuin sähköiset palvelut ympärillämme kehittyvät vääjäämättä ja itse olemme pikemminkin somessa, vaikka fyysisesti olemme kotona tai istumme vaikkapa bussissa tai baarissa. Myös organisaatioiden pitäisi muuttua toimintaympäristönsä mukana.

Suomi-Unkari Seurasta piti ideoijiensa johdolla – ja Suomi-Neuvostoliitto Seuran tavoin – tulla aatteellisesti ja yhteiskunnallisesti laajapohjainen kansalaisjärjestö, joka pitäisi yhteyttä Unkariin ja unkarilaisiin ja tekisi tunnetuksi sitä Unkaria, joka toisen maailmansodan jälkeen oli syntynyt. Muutoksen vauhti on ollut ajoittain hengästyttävä, mutta olemme hoitaneet perustehtävämme hyvin. Olemme ymmärtääkseni pysyneet mukana, kun Unkari on siirtynyt sosialistisia ihanteita tavoittelevasta kansantasavallasta parlamentaariseksi demokratiaksi ja markkinataloudeksi. Näin meistä, aiemmista ”kansandiplomatian” edustajista,

on Unkari-yhteyksissämme tullut eräänlaisia kansalaisyhteiskunnan kehittäjiä.

Ehkä Unkari on viime vuosikymmeninä kehittynyt toiseen suuntaan kuin seuran perustajat 1950-luvun alussa ajattelivat. Vaikka joskus olemme päivitelleet, ihmetelleet ja jopa ihastelleetkin Unkarin tapahtumia, meille tärkeintä on ollut vuovaikutus unkarilaisten kanssa ja perehtyminen siihen unkarilaisuuteen, joka erilaisten ismien ja ideologioiden alta on kuitenkin löydettävissä.

Hyvät kuulijat, unkarilainen kotiseudun ja kotimaan kaipuusta kertova sananlasku kuuluu:

Ki a Tisza vizét issza,
vágyik annak szíve vissza!

Sen, joka Tisza-joen vettä juo,
sydän kaipaa sinne takaisin!

Me kaikki olemme joskus juoneet Tisza-joen vettä, muutoin emme olisi nyt täällä tässä tilaisuudessa! Olkaamme iloisia, että olemme joskus olleet janoisia, ja saaneet tuota vettä juodaksemme ja toivokaamme, että janoisia löytyy myös tulevaisuudessa.

Menestystä edelleenkin tänään 65-vuotiaalle Tampereen Suomi-Unkari Seuralle!

Kiinnostaako matka Unkariin?

Yhdistyksemme suunnittelee jälleen matkaa Unkariin. Haluatko tulla mukaan?

Matka-ajankohta voisi olla joko alkukesä (toukokuun loppu ja/tai kesäkuun alku) tai loppukesä (elokuun loppu ja/tai syyskuun alku).

Varmaan käymme ystävyyskaupungissamme Miskolcissa, josta toivomme sikäläisten jäsenten liittyvän matkaseuraamme. Ajankohdan lisäksi myös matkareitti on vielä täysin avoin. Joku haluaisi katsoa Makoveczin kirkkoja, toinen tutustua kylpyläelämään tai piipahtaa viinikellarissa, kolmas nähdä historiallisia paikkoja ja kauniita maisemia. Yritämme yhdistää monien toiveita. Miskolcin tuttumme ovat myös luvanneet suunnitella sopivaa matkaohjelmaa noin viikon kestävälle retkellemme.

Mutta nyt voit vielä itsekin vaikuttaa niin ajankohtaan kuin reittiinkin!

Jos olet kiinnostunut matkasta, niin ilmoita puheenjohtajalle (yhteistiedot tämän lehden viimeisellä lehdellä) joko sähköpostitse, puhelimitse tai etanapostitse:

1) nimesi ja yhteystietosi sekä lisäksi

2) mihin aikaan haluaisit matkustaa,

3) mitä kohteita sinä haluaisit nähdä.

Voit myös lähettää kysymyksiä, jos jo nyt jotain kysyttävää tulee mieleen.

Tee tämä maaliskuun loppuun mennessä (myös vuosikokouksen yhteydessä voit ilmoittautua). Kun saamme halukkaiden nimet tietoomme, kutsumme kaikki kiinnostuneet suunnittelemaan ja keskustelmaan matkasta. Todennäköisesti tapaisimme Suvantokadulla 5.4. klo 18, jolloin Transilvanian matkamme suunnittelija Anikó Orbán on ilmeisestikin jälleen vieraanamme.

Ajankohtaista

OSASTON INTERNETSIVUT. Seuraa **facebook**-sivuamme tai vieraile **www-sivullamme**. Molempien tapahtumatiedot pyritään pitämään ajan tasalla myös Unkarin Uutisten ilmestymisten välillä.

Osaston www-sivut ovat osoitteessa **http://www.suomiunkari.fi/osastot/word-press/tampere/.** Ajankohtaista tietoa on myös sosiaalisessa mediassa yhdistyksen **facebook**-sivulla: **Tampereen Suomi-Unkari Seura.**

******

TAPAAMISET JA ASIOINTI: Yhdistyksen puheenjohtaja **Irmeli Kniivilä** tai sihteeri **Laura Panula** on tavattavissa sopimuksen mukaan Kansainvälisessä toimintakeskuksessa, Suvantokatu 13, II krs. Varsinaista päivystysaikaa ei ole. Hallituksen jäsenten yhteystiedot ovat tämän lehden takakannen sisäsivulla sekä yhdistyksen internetsivuilla.

Tapahtumia keväällä 2016

SANOISTA SANAKIRJAKSI. Marraskuussa ilmestyi suuri SUOMI-UNKARI SANAKIRJA. Helsingin yliopiston unkarin kielen ja kulttuurin yliopistonlehtori **Magdolna Kovács,** joka on tämän sanakirjan toinen päätoimittaja kertoo sanakirjatyöstä ennen vuosikokousta keskiviikkona 23.3. klo 18 Kansainvälisessä toimintakeskuksessa, osoite Suvantokatu 13, 2. krs.

TAMPEREEN SUOMI-UNKARI SEURA RY:N VUOSIKOKOUS keskiviikkona 23. maaliskuuta em. esitelmän jälkeen noin kello 19 alkaen Kansainvälisessä toimintakeskuksessa, osoite Suvantokatu 13, 2. krs.

YHDISTYKSEMME MATKA UNKARIIN. Miskolcin-ystävämme **Anikó Urbán** on Tampereella 2.– 8. 4. Järjestämme tapaamisen Anikón kanssa Suvantokadulla ilmeisestikin 5.4. klo 18. Tuolloin voimme keskustella ja suunnitella tarkemmin mahdollista Unkarin-matkaamme. Olet tervetullut mukaan ko. tilaisuuteen. Ilmoittaudu maaliskuun loppuun mennessä puheenjohtajalle, niin lähetämme Sinulle tarkemman tiedon tapaamisen ajasta ja paikasta.

KEVÄISTÄ SAUNAILTAPÄIVÄÄ unkarilaisen kalakeiton ja kahvin kera vietetään **Ereniusten** huvilalla Louhennokassa Ylö-Järven Lempiänniemen kainalossa lauantaina 21. toukokuuta kello 14 alkaen. Näin löydät perille: Ylöjärveltä Vanhaa Kuruntietä (tie 330) noin 6 km, sitten oikealle kohti Lempiänniemen telakkaa n. 5 kilometriä, siitä käännytään oikealle Lempiänniemen Telakantielle. Laiturialueelle saavuttaessa käännytään oikealle etelään järven rantaa noudattelevalle Talvialantielle, jota ajetaan n. 300 metriä. Uuden talon kohdalla käännytään jälleen oikealle ja jatketaan noin 150

metriä eteenpäin Louhennokkaan, jossa on usealle autolle sopiva parkkipaikka. Jos tarvitset tai tarjoat kimppakyytiä, ota yhteyttä hallituksen jäseniin.

UNKARILAINEN VIERAS KITARAFESTIVAALILLA. Tampereen Kitarafestivaalien vieraana on unkarilainen kitaristi Tom Lumen. Hän esiintyy 4.6. klo 21 Paapan Kapakassa ja 10.6. klo 22 Ravintola Telakassa.

Myynnissä toimistolla ja tilaisuuksien yhteydessä

Mausteita:

Paprikatahna (Piros Arany) 160 g
sekä mietona että väkevänä----------5,00

Yhdistyksen kangaskassi ----------5,00

Julkaisuja

Unkarin kielen oppikirja Unkaria
helposti 1 ---------- 23,00

Unkarin kielen oppikirja Unkaria
helposti 2 ---------- 23,00

Oppikirjoihin Unkaria helposti
1 ja 2 liittyvät äänitteet cd:nä
(1 myös kasettina)---------- 12,00

Unkaria helposti taskukoossa
(matkailusanasto) ---------- 11,00

Unkarilais-suomalainen laulukirja
Tavaszi szél ----------8,00

Domokos Varga: Viestejä talvisodan Suomesta ja kansannousun Unkarista---------- 10,00

Pauli Kallio és Tiitu Takalo:
Fogadott fiúk és munkáslányok.
- Kilenc képregény Tamperéből.
Sarjakuva-albumi (15,00)---------- 10,00

Unkari. Maa, kansa, historia
- nyt erä alennushintaan---------- 20,00

Tampereen Suomi-Unkari Seuran hallitus 2015

Puheenjohtaja
Irmeli Kniivilä
Hatanpään puistokuja 22 D 84
33900 Tampere
puh. 050-5818471
irmeli.kniivila@elisanet.fi

Sihteeri
Laura Panula
PL 97 33201 Tampere
puh. 044-0304566
laura.panula@suomi24.fi

Simo Koho
puh. 3647617, 050-5542 426
simo.koho@kolumbus.fi

Eija Kukkurainen
puh. 050 5631861
eija.kukkurainen@gmail.com

Auli Mattsson
puh. 040 7245969
auli.mattsson@gmail.com

Anne-Marie Mäkinen
puh. 050 5402343
annemariemakinen@gmail.com

Varapuheenjohtaja
Jorma Perälä
Viimankatu 1 A 18
33900 Tampere
puh. 040 5778616
jperala@tpnet.fi.

Taloudenhoitaja
Marjut Huhtinen
Simolankatu 71 as 13
33270 Tampere
puh. 040 5485116
marjut.huhtinen@gmail.com

Zita Székely
puh. 050 5294495
zita.szekely@gmail.com

Tenho Takalo
puh. 040 7323728
tor.takalo@gmail.com

Mária Uliczki-Peltola
puh. 050 5945841
maria.upeltola@saunalahti.fi

Maija Wahlgrén
puh. 040 7041151
maija.wahlgren@gmail.com

BA2
Posti Oy
Posti Green

Muista!

SANOISTA SANAKIRJAKSI. Marraskuussa ilmestyi suuri SUOMI-UNKARI SANAKIRJA. Helsingin yliopiston unkarin kielen ja kulttuurin yliopistonlehtori **Magdolna Kovács,** joka on tämän sanakirjan toinen päätoimittaja kertoo sanakirjatyöstä ennen vuosikokousta keskiviikkona 23.3. klo 18 Kansainvälisessä toimintakeskuksessa, osoite Suvantokatu 13, 2. krs.

TAMPEREEN SUOMI-UNKARI SEURA RY:N VUOSIKOKOUS keskiviikkona 23. maaliskuuta em. esitelmän jälkeen kello 19 alkaen Kansainvälisessä toimintakeskuksessa, osoite Suvantokatu 13, 2. krs.

YHDISTYKSEMME MATKA UNKARIIN. Miskolcin-ystävämme **Anikó Urbán** on Tampereella 2.– 8. 4. Järjestämme tapaamisen Anikón kanssa Suvantokadulla ilmeisestikin 5.4. klo 18. Tuolloin voimme keskustella ja suunnitella tarkemmin mahdollista Unkarin-matkaamme. Olet tervetullut mukaan ko. tilaisuuteen. Ilmoittaudu maaliskuun loppuun mennessä puheenjohtajalle, niin lähetämme Sinulle tarkemman tiedon tapaamisen ajasta ja paikasta.

KEVÄISTÄ SAUNAILTAPÄIVÄÄ vietetään Ylöjärven Lempiänniemessä lauaantaina 21.5. Ks. tarkemmin Ajankohtaista-sivulta.